

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Pred objavo zaključenega sporazuma s Hrvati

V zadnji številki smo prinesli poročilo o tretjem sestanku med ministrskim predsednikom Cvetkovičem in voditeljem Hrvatov dr. Mačkom v Zagrebu 23. aprila. Tedaj je bila javnost uradno obveščena, da se bodo razgovori v najkrajšem času nadaljevali, kar se je tudi zgodilo. Predsednik vlade se je pripeljal četrtič v Zagreb na zaključne razgovore 26. aprila. Ta dan je ostal v razgovoru z dr. Mačkom v zagrebški banski palači eno uro. Ko je dr. Maček odhajal od sestanka, je izjavil novinarjem, da se bodo razgovori nadaljevali 27. aprila dopoldne. Razgovorom 27. aprila so pripisovali v politični javnosti končno odločitev. Po zaključitvi tega zadnjega razgovora gg. Cvetkovič in

dr. Maček nista sprejela novinarjev, da jim osebno izroči službeno obvestilo, ampak jim je sporočil ravnatelj naše poročevalne agencije Avale ob 11.45 sledeče: »Končni razgovori med g. Dragišo Cvetkovičem, predsednikom kr. vlade, in g. dr. Vl. Mačkom, predsednikom HSS in KDK, o vprašanju rešitve hrvatskega vprašanja so bili danes (27. aprila) v Zagrebu zaključeni. Končnojavna odločitev bo donešena v najkrajšem času.« Ko sta zapuščala bansko palačo dr. Maček in Cvetkovič vsak zase, sta bila deležna od strani množice navdušenih pozdravov, a sta odklonila vsako izjavo novinarjem. G. Cvetkovič se je vrnil 27. aprila popoldne z letalom iz Zagreba v Beograd.

Množice kmečkega ljudstva v Celju

Zadnjo nedeljo se je vršil na Hribu sv. Jožefa nad Celjem veličastni tabor Kmečke zveze, katerega se je udeležilo do 20.000 zavednih slovenskih kmečkih mož, žen in mladine. Na taboru je govoril v

zastopstvu našega voditelja dr. A. Korošca minister Fr. Snoj in več drugih odličnih boriteljev za pravice kmečkega naroda. O poteku tabora poročamo v današnji številki med najnovejšimi vestmi.

Mladinski tabor v Mariboru od 29. junija do 2. julija

Fantovskim odsekom in dekleškim krožkom Pripravljalni odbor je pridno na delu. Oskrbel vam bo, da boste mogli v Maribor s kar najmanjšimi stroški.

Za znižano voznino na železnicah
smo prosili in upamo, da bo naša prošnja v kratkem ugodno rešena. Za sodelujoče in nastopajoče članstvo ZFO in ZDK smo prosili za četrtinsko, za ostale udeležence pa za polovično vožnjo. Da pisarna ZFO in ZDK ne bo imela zadnje dni preveč dela, naj se odseki in krožki že sedaj pobrigajo za članske izkaznice, ki bodo potrebne kot izkaz za znižano voznino.

Prijave

Pripravljalni odbor mora že sedaj nujno vedeti za vsaj približno število udeležencev. Zato razpošilja te dni odsekom

in krožkom pole za provizorne prijave. Prosimo, da jih natančno izpolnite po navodilih v tozadevni okrožnici, ki ste jo že ali jo še boste prejeli. Zberite potrebne podatke in jih na vsak način pošljite najpozneje do 15. maja Pripravljalnemu odboru, Maribor, Aleksandrova cesta 6/I.

Nabiralna akcija za taborni fond

Opozorite še enkrat vse člane in članice na važnost te akcije. Hitite z nabiranjem! Do 15. maja pa odpošljite nabrani znesek in izpolnjene izkaznice po navodilih, ki ste jih prejeli v okrožnici finančnega odseka.

★

Pridno agitirajte za številno udeležbo na mednarodnem taboru. Velja naj geslo: Kdor je naš, gre z nami v Maribor!

Svetovna razstava v Njujorku in Jugoslavija

Zadnjo nedeljo je bila na zelo svečan način otvorjena ogromna svetovna razstava v Njujorku. Ker je bil 30. aprila izvoljen prvi predsednik Združenih ameriških držav, Jurij Washington, je bila na ta dan v počastitev demokraciji otvorjena ena največjih razstav na vsem svetu. Ob začetku razstave je imel naš trgovinski minister Jevrem Tomič v noči med 30. aprilom in 1. majem po kratkovalovni postaji v Beogradu govor na naše ameriške izseljence, kateri bodo obiskali sve-

tovno razstavo v Njujorku in bodo v tam razstavljenem jugoslovanskem oddelku videli sliko njihove domovine, ki z materinsko ljubeznijo spremlja njihovo delo, njihove napore, njihovo trpljenje in njihove uspehe v novem svetu. G. minister je sklenil svoj nagovor z besedami: »Razstava, ki se vije nad našim paviljonom, vam izseljencem prinaša pozdrav domovine. Živel Nj. Vel. kralj Peter II. Živel Nj. kr. Vis. knez Pavle! Živela Jugoslavija!«

Ugibanja in znamenja

Svet je poln ugibanj. Zadnji čas se ta ugibanja vršijo v najbolj perečem vprašanju, ki se tiče več ali manj vseh, namreč: bo-li mir rešen ali pa bo vojna? Ugibanja gredo potem v podrobnosti, češ, kdo bo na eni, kdo na drugi strani, kdo bo imel več vojakov, kdo več in boljšega orožja, kdo ima torej več upanja zmage? V obvestilo seznanimo naše čitatelje z vsebino članka, ki ga je neki vojaški strokovnjak objavil v glasilu poljskega generalnega štaba (»Poljska zbrojna«) in ki je v njem izračunal, kakšne oborožene sile bi se spopadle v primeru, da nastane vojna. Če se spopadejo Anglija-Francija-Poljska z Italijo-Nemčijo, bi nastopilo v prvem taboru 8,300.000 mož, v drugem 6,500.000 mož. Če bi v vojno posegle Anglija-Francija-Poljska-države Balkanske zveze, bi te lahko postavile 12,100.000 vojakov proti 7,600.000 možem Italije-Nemčije-Madžarske in eventualno Bolgarije. V svetovni vojni, ki bi vezala na eni strani Anglijo, Francijo-Poljsko, Balkansko zvezo, Rusijo in Zedinjene države, bi stalo 22,300.000 mož proti armadi 14,500.000 vojakov, ki bi jo v skrajnem primeru lahko postavile Italija, Nemčija, Španija, Madžarska, Bolgarija, Japonska. Pri tem angleškem taborniško niso vštete kitajske armade, ki so že v boju z Japonci. Razmerje pomorskih sil teh držav bi bilo v primeru evropske vojne 9 proti 5, v primeru svetovne vojne pa 3 proti 1 v korist Angležev. Razmerje letal bi bilo 19.000 proti 13.000 v korist demokratičnih držav. Delovne sile in surovine totalitarnih držav bi bile, če se jim ne bi posrečilo prebiti blokado, kmalu izčrpane. Če hladno, brez nervoznosti ocenimo moč obeh vojnih taborov, zaključuje člankar, nimajo Poljaki razloga, da bi se vdajali strahu.

Mimo vseh takih in sličnih ugibanj pa kažejo znamenja, da vojne ne bo. Glavni razlog je v tem, kar je poudaril Roosevelt, predsednik Zedinjenih držav, v svoji znani mirovni poslanici Hitlerju in Mussoliniju, da namreč noben narod ne želi vojne. »Vi ste nedvomno opazili,« pravi Roosevelt, »da nemški narod ne želi vojne. Če je to res, tedaj vojna tudi ni potrebna.« Noben narod ne želi vojne, ker bi vojna, čeprav bi se omejila na kakšno zemeljsko celino, povzročila nesrečo na vsem svetu. Nadalje je z vsako vojno združen velik riziko. Noben, ki začne vojno, ne ve za trdno, kako se bo končala. Mnogoteri so se po spričevanju zgodovine že bridko zmotili. Viljem II., nemški cesar, in bivši avstrijski cesar Franc Jožef ne bi bila nikdar začela svetovne vojne, ako ne bi bila pričakovala zmage. Pa sta se temeljito zmotila. Viljem II. je zgubil cesarski

presto Nemčije, avstro-ogrška monarhija pa je bila uničena. V sedanosti so svareči primer Japonci. Ako ne bi bili pričakovali, da bodo Kitajce kmalu prisilili na kolena, ne bi začeli proti njim osvajačne vojne. Pa so jih nade prevarile. Čim dalje traja vojna, tem bolj se končna zmaga odmika od Japoncev ter se nagiba na stran Kitajcev. Vojna je hazardna igra. Še ena činjenica je, katere sila odločilno vpliva na vprašanje ohranitve miru v Evropi, in to je uvedba (vsaj delna) vojaške obveznosti v Angliji. Tako se bo z vpoklicem rekrutov ustanovil kader, ki bo v najkrajšem času lahko izvežbal okoli dva milijona vojakov. S tem je dana možnost, da bo v najkrajšem času izvežbanih 23 novih divizij, ki

jih bo Anglija v primeru vojne lahko nemudoma poslala na pomoč svojim zaveznikom. Slične sklepe sta tudi storili vladi Avstralijske in južne Afrike, ki sta važna dela britanskega svetovnega imperija (države). Prej sta Anglija in Francija, ki sta bili nezadostno oboroženi, mogli vreči na tehtnico, ki odloča o miru ali o vojni, samo besede, ki ne vzbujajo ne strahu ne zaupanja. Sedaj pa moreta na to tehtnico vreči nekaj, kar je bolj učinkovito, in to je meč. In vprav ravnovesje oboroženosti in vojaške sile med obema velikima taboroma, na katera se danes delijo velesile (na eni strani Anglija in Francija z zavezniki, na drugi strani Nemčija in Italija), je trdno jamstvo miru v Evropi.

Naš zunanji minister v Berlinu

Zadnjič smo poročali o bivanju našega zunanjega ministra dr. Aleksandra Cincar-Markovića v Benetkah, kjer je imel važne razgovore z italijanskim zunanjim ministrom Cianom.

Dogodki 25. aprila

Dne 25. aprila se je odpeljal dr. Marković na povabilo nemškega zunanjega ministra Ribbentropa z letalom v spremstvu nemškega poslanika v Beogradu v Berlin. V nemški prestolnici je sprejel zastopnika Jugoslavije 25. aprila ob pol sedmih zvečer nemški zunanji minister. Oba zunanja ministra sta se dalje časa razgovarjala o vseh važnih vprašanjih, ki zanimajo Jugoslavijo in Nemčijo. Razgovor se je vršil v prijateljskem duhu in je dokazal soglasje glede zadev, ki se tičejo obeh držav. Omenjenemu razgovoru je sledila večerja, katero je priredil nemški zunanji minister v počastitev jugoslovanskega tovariša. Ob tej priliki je napil Ribbentrop prijateljstvu Jugoslavije in našemu kraljevskemu domu z naslednjimi besedami:

»Gospod minister! V veliko veselje mi je pozdraviti vašo ekscelenco v svojstvu zunanjega ministra Jugoslavije. Rad se spominjam časov, ko ste se kot poslanik v Berlinu trudili za okrepitev jugoslovansko-nemškega prijateljstva. Prepričan sem, da bodo odkritosrčni razgovori okrepili še bolj odnošaje med našima dvema narodoma na političnem, gospodarskem in kulturnem področju in da se bodo ti odnošaji utrdili v sodelovanju in popolnem zaupanju. To sodelovanje, srečno podprto z našim novo

ustvarjenim sosedstvom, je najboljšje zagotovilo za nadaljnji dober razvoj prijateljskih odnošajev med našima dvema državama. Dvigam kozarec na zdravje Nj. Vel. kralja Petra II., na srečo Nj. Vis. kneza namestnika Pavla ter na srečo in uspeh jugoslovanskega ljudstva ter na vašo osebnostno srečo!«

Na to napitnico se je dr. Marković zahvalil za prisrčni sprejem in za ljubeznive besede nemškega zunanjega ministra in je dvignil kozarec na zdravje kanclerja A. Hitlerja in na srečo in uspeh velikega nemškega naroda.

V Berlinu dne 26. aprila

V sredo, 26. aprila, ob 11 dopoldne je položil naš zunanji minister na slovesen način venec v jugoslovanskih barvah na grob neznanega vojaka. Ob tej priliki mu je izkazalo nemško vojaštvo čast. Po položitvi venca je sprejel dr. Markovića nemški kancler Hitler v navzočnosti nemškega zunanjega ministra, ki je po avdienci priredil našemu zunanjemu ministru kosilo na svojem posestvu. Popoldne sta zunanja ministra nadaljevala z razgovori.

Istega dne se je razgovarjal dr. Marković dve uri o sodelovanju Jugoslavije z Nemčijo z nemškim ministrskim predsednikom in general-feldmaršalom Göringom.

Dne 27. aprila je bil obisk našega zunanjega ministra v Berlinu končan in je dr. Marković ob pol dvanajstih dopoldne odpotoval s svojim letalom iz Berlina v Beograd.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Posojili za zboljšanje cest in ureditev kmetijske šole. Finančni minister je odobril dravski banovini posojilo 25 milijonov dinarjev za zboljšanje cest v Sloveniji. Dalje je odobril dravski banovini najetje posojila 2.900.000 din za zgraditev in ureditev kmetijske šole za planinsko gospodarstvo v Poljčah.

V DRUGIH DRŽAVAH

Nova češka vlada. Sporazumno z nemškim pokroviteljem je predsednik države dr. Hacha imenoval novo češko vlado pod predsedstvom generala Eliasa, ki je obenem tudi notranji minister. Nova vlada ima devet ministrov. Prejšnji češki zunanji minister dr. Chalkowski je imenovan za

poslanika češkega in moravskega protektorata v Berlinu.

Kancler Hitler odgovoril ameriškemu predsedniku Rooseveltu v rajstagu. Naš list je že pisal o mirovni spomenici predsednika ameriških Združenih držav, katero je naslovil pred nedavnim na Mussolinija in Hitlerja. Nemški kancler je sklical za 28. april državni zbor ali rajstag, na katerem je v dolgem govoru opravičeval dosedanje nastopanje Nemčije pod njegovim vodstvom in je ob koncu zavrnil Rooseveltovo spomenico. V svojem govoru je omenil tudi Jugoslavijo, s katero imajo Nemci čast živeti v prijateljstvu. Češko-Slovaška je bila zbrisana, ker je tvorila »izhodno točko« za napad na Nemčijo. Hitler je tudi podrobno naštel, koliko je Nem-

čija zaplenila po zasedbi na Češkem in Moravskem raznega najmodernejšega orožja ter vsakovrstnega vojnega materiala. Hitler je razlagal na dolgo razmerje med Nemčijo ter Anglijo in je govoril tudi o sporu med Poljsko in Nemčijo radi pristanišča Gdansk. Hitler je v svojem govoru odpovedal svojčas s poljskim maršalom Pilsudskim sklenjeni dogovor, ker je bil enostransko kršen in ne obstoja več. Posebno je poudaril kancler trdno zvezo med Nemčijo, Italijo, Japonsko in Španijo. Proti koncu dve in pol ure trajajočega govora je Hitler podrobno zavrnil Rooseveltove očitke in nasvete Nemčiji.

Izjava nove belgijske vlade. Nova belgijska vlada pod predsedstvom katoliškega senatorja Pierlota se je predstavila s posebno izjavo ali deklaracijo poslanski zbornici 25. aprila. Ministrski predsednik je izjavil, da bo njegova vlada predvsem organizirala varnost države. Njena politika se bo gibala v treh smereh: ohranila bo belgijsko neodvisnost, spremenila bo ustavni režim v smislu točnega in odločnega izvajanja njegovih osnovnih zakonov in finančno ter gospodarsko obnovo naroda in države. V zunanjepolitičnem oziru se bo nova vlada držala smernic prejšnjih vlad, kakor jih je dal kralj. Nova vlada bo izpopolnila narodno obrambo in bo zastavila vse sile, da utrdi belgijsko varnost. Končno je poudaril novi ministrski predsednik v svoji izjavi, da bo zahteval od parlamenta posebna pooblastila za vojaške in finančne ukrepe. Ta pooblastila je nova vlada 26. aprila tudi že prejela.

Krog novega angleškega proračuna. Angleški finančni minister je govoril dne 25. aprila v spodnji zbornici o novem državnem proračunu. Za njegov govor je vladalo največje zanimanje. Finančni minister Simon je začel svojo razlago o proračunu z ugotovitvijo, da je novi proračun 20 krat večji od proračuna, ki ga je predložil leta 1853 Gladston, ko je predlagal, da se ukine pridobinski davek. V preteklem letu je izdala Anglija za narodno obrambo 400 milijonov funtov šterlingov, dočim je znašal tozadevni izdatek v prejšnjem letu 265,5 milijona. Skupni izdatki v proračunu za leto 1939/40 znašajo 922 milijonov funtov šterlingov. V to vsoto pa niso všteti dopolnilni izdatki za narodno obrambo, ki bodo znašali po dosedanjih cenitvah s skupnimi izdatki za obrambo krog 675 milijonov funtov. Davčni obvezniki bodo morali letos plačati 942 milijonov funtov šterlingov (234 milijard dinarjev), ostali izdatki se bodo krili s posojili. Anglija bo morala vpeljati nove davke na filme, fotografske potrebščine, na avtomobile, na tobak ter na sladkor. Obramba države bo veljala vsakega prebivalca letno 13 funtov šterlingov.

Diktatura v južno-ameriški državi Boliviji. Iz prestolnice južno-ameriške Bolivije je prodrila 25. aprila v svet vest, da je bila tamkaj proglašena diktatura. Ministrski predsednik Busch je izvršil prevrat povsem nenadoma. V parlamentu je imel govor, v katerem je na lastno pest proglasil razpustitev parlamenta. Hkratu je samega sebe proglasil za diktatorja države. V proglasu, ki ga je izdal novi diktator, naglašja, da bo novi režim izvajal politično, finančno in socialno diktaturo brez desničarskih in levičarskih stremeljenj. Proglas pravi, da je namen novega režima napredek Bolivije.

Splošna vojaška obveznost v Angliji

Že dalje časa je razglašalo časopisje, da misli Anglija radi ogroženega svetovnega miru na uvedbo splošne vojaške obveznosti. Tozadevni zakonski načrt je pripravil vojni minister Hore Belisha pod imenom »Obvezna vojaška pripravna doba«. Zakonski načrt je bil sprejet na seji vlade 26. aprila in je bil takoj predložen v odobritev obema zbornicama. Poslanska zbornica je sprejela novi zakon z več nego dvetretinsko večino, lordi pa soglasno.

Prvič v zgodovini se je zgodilo, da uvaža Anglija v mirnem času postopno obvezno vojaško službo. Z novim zakonom hoče Anglija pokazati pripravljenost, da bo z oboroženo silo in za vsako ceno preprečila kako nadaljnjo spremembo stanja v Evropi. Postopno in omejeno vojaško dolžnost v Angliji označuje časopisje kot največji politični dogodek letošnjega leta.

Nova vojaška angleška postava uvaža obvezne šestmesečne vojaške vaje za vse moške od 20. do 21. leta, nakar bodo vsi za vojaško službo sposobni moški prevedeni v kopno vojsko za tri in pol leta. Vpoklic vojaških obveznikov bo izveden v postopkih, ker Anglija za zdaj nima niti dovolj vojašnic niti dovolj oprave in sposobnih vojaških učiteljev, da bi lahko sprejela v vojsko in izurila vse moške, katere bo zadela obvezna vojaška dolžnost. Novi minister za vojno preskrbo Burgin je dobil nalog, da čimprej izpolni vse stvarne pogoje, ki so potrebni za uspešno izvajanje zakona o obvezni vojaški službi.

Vladni krogi poudarjajo, da bo vlada z uvedbo te obvezne vojaške pripravne dobe za ta dva letnika dosegla takoj to, da se bo številčno stanje angleške vojske zvišalo za 300.000 do 310.000 mož.

Po krščanskem svetu

Sedma božja zapoved in komunisti. Zgodovina socializma in komunizma v Španiji spada med najgrša in najžalostnejša poglavja marksističnega gibanja sploh. Kralja, rop, požiganje, ubijanje: to je bilo poglavitno udejstvovanje socialistov in komunistov pred in med špansko državljansko vojno. Kar se je nakradlo in naropalo, so pobasali v svoje globoke bisage ne toliko prepusti socialistični sodrugi, marveč njihovi voditelji. Obvestili smo svoje čitatelje o tem, koliko je nagrabil in pokradel predsednik rdečkarske vlade Negrin, koliko glavni socialistični gromovnik Caballero itd. Tudi glavni komandant republikanske vojske general Miaja ni hotel biti boljši kot rdečkarski voditelji. Zato je po zlomu republikanske fronte široko in globoko napolnil svoje kovčge z denarjem, zlatino, biseri, umetninami in sličnim dragocenim blagom. Kakor v vojni, ga je tudi po vojni spremljala smola. Na svojem begu iz Španije se ni mogel vkrati na ladjo, marveč je moral jadno na neko letalo, katero pa njegovih debelih kovčgov ni moglo sprejeti. Slično smolo je imel tudi glavni diplomat bivše rdeče Španije, njen zunanji minister Alvarez del Vaya. Med številno prtljago, ki je prispela meseca februarja iz Španije v Francijo, so bili tudi veliki kovčegi z napisom: »Diplomatska prtljaga ministra zunanjih zadev Alvareza del Vaya.« Dolgo časa se nihče ni zanimal za te kovčge. Dne 21. aprila pa je policija v francoskem pristaniškem mestu Le Havre postala pozorna nanje. Preden so bili odnešeni na ladjo, s katero se je hotel rdeči sodrug in bivši zunanji minister del Vaya odpeljati v Ameriko (v New York), jih je dala policija odpreti. Imela je dober nos. Sumila je, da v teh kovčgih niso nobeni diplomatski dokumenti, marveč druge reči. Policaji so kar zastrmeli, ko so ti kovčgi pokazali svoje

»diplomatske« zaklade. Našli so v njih zlato, zlat in srebrn denar, dragocene kamne, zlate kelihe za sv. mašo, zlate monstrance, zlato krono s cerkvenega kipa Marijinega, bankovce in vrednostne papirje. Ta dični sodrug je te dragocenosti pokradel ali dal pokrasti po cerkvah in tudi pri zasebnikih ter hotel vse to, kar predstavlja po splošni ceni skupno vrednost 100 milijonov dinarjev, spraviti s seboj v Ameriko. Ker pa gre za stvari, kojih po-

Gospod ban na severni meji

V minulem tednu je g. ban dr. Marko Natlačen službeno obiskal vse važnejše kraje ter predvsem trge in mesta ob severni meji. G. bana je pozdravil Slovenjgrдец, Dravograd, Muta, Marenberg, Vuzenica, Vuhred, Ribnica na Pohorju, Brezno, Št. Ožalt, Selnica in predvsem Maribor. Našteti obmejni kraji so bili ob prihodu bana vsi v zastavah. G. banu v pozdrav so se zbrale povsod ljudske množice, zastopniki oblasti, duhovščina, razne organizacije ter šolska mladina. G. ban je poslušal težnje ter prošnje obmejnega prebivalstva in se je povsod zahvalil za prisrčen sprejem.

Obmejni Maribor je bil v počastitev banovega obiska zadnji petek ves v zastavah. Pred mariborskim magistratom je sprejel g. bana župan dr. Alojzij Juvan v družbi številnih predstavnikov ter odličnikov in ga je naprosil, naj se udeleži svečanostne seje občinskega sveta v magistratni posvetovalnici.

Tej seji so prisostvovali poleg občinskih odbornikov vsi drugi najvišji predstavniki mariborskega kulturnega in gospodarskega življenja. V dvorani je pozdravil g. bana v lepem nagovoru g. župan, za njim g. škof dr. Ivan J. Tomažič, ki se je banu zahvalil, da je obiskal Slomšekovo mesto.

Za pozdrave in sprejem je izrekel g. ban zahvalo ter je poudaril, da vidi v lepi manifestaciji, katero mu je priredil Maribor, voljo Maribora, pokazati zvestobo in ljubezen do naše države — kraljevine Jugoslavije. Prihaja v Maribor v teh resnih časih zlasti zato, da kot najvišji predstavnik državne oblasti javno pokaže, da se država za Maribor in za vso našo severno mejo zanima in da so ji ti predeli prav posebno pri srcu in da se naj vsi zavedajo, da so ti kraji — čeprav majhni — za vedno sestavni in nedotakljivi del naše jugoslovanske države. Obiskal je v teh dneh že mnoge kraje naše severne meje zato, da pokaže, da so tisti oblaki, ki so nam jih hoteli naslikati naši neprijatelji, razpršeni in da je obzorje nad nami popolnoma čisto in da je vsak strah neutemeljen. Zato lahko tudi v bodoče vsi mirno gledamo v bodočnost in zaupamo v moč, lepo bodočnost naše skupne Jugoslavije.

G. ban je zadnjo soboto sprejemal v Mariboru na okrajnem načelstvu številna odposlanstva iz mesta, okolice in iz obmejnih krajev.

Iz Maribora se je vrnil g. ban v soboto v Ljubljano in bo ta teden nadaljeval s službenim obiskom Slovenskih gor.

Oglas reg. pod S. br. 5839 I. III. 1939.

sestniki niso znani, in za predmete iz raznih cerkva, je policija odredila, da se te stvari zopet spravijo v kovčge, kovčegi pa zapečatijo ter oddajo sodnijskim oblastem. So res jako fini gospodje, ti socialistični in komunistični voditelji!

Širite „Slov. gospodarja“!

„Slov. Gospodar“ stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Novice

Osebnosti

Zlati jubilej. V Stari vasi v župniji Bizeljsko sta obhajala v ožjem krogu svojih hčerk, zetov in vnukov zlato poroko g. Martin in Celestina Frece. Jubilant je bil dolga leta trgovec v Stari vasi. Pred

leti je predal trgovino drugemu in se je podal v zaslužni pokoj, katerega uživa z blago ženko na svoji lepi posesti z vinogradom v Stari vasi. G. Martin je bil in ostane neomajen hrast slovenske narodnosti, strogo krščanskega prepričanja, gostoljuben ter vsikdar pripravljen bližnjemu

najceneje pri

Franjo Burešurar, juvelir in izprašani optik, 806
MARIBOR, Vetrinjska ulica 26. Telefon 29-09.

na pomoč. V nagrado za njegovo vsestransko zgledno življenje kot možu, očetu ter javnemu delavcu mu je naklonil Vsemogočni lepo starost, katero vživa zadovoljen, srečen in zdrav ob strani svoje soproge in v krogu svojih hčerk, katere je vse in že pred leti dobro pomagal. G. Frece je od nekdanj zvest naročnik krščanskega časopisa ter vnet agitator za »Slov. gospodarja«. Kot neustrašen narodnjak, požrtvovalno delaven občinski odbornik ter gerent obsežnega brežiškega bivšega okrajnega zastopa je dobil priznanje na najvišjem mestu. Pred leti ga je odlikoval kralj z redom sv. Save in Jugoslovanske krone. Zlatemu ženinu in nevesti častita med številnimi gratulanti tudi »Slov. gospodar« z željo: Bog vaju ohrani zdrava in čila do skrajnih mej človeškega življenja!

Nesreče

Konj ubil hlapca. V Št. Vidu pri Muti v Dravski dolini je dobil 18 letni hlapec Vid Lanc ob priliki krmljenja od konja tako hudo brco v trebuh, da je podlegel en dan po nesreči poškodbi v bolnišnici v Slovenjgradcu.

Padajoče drevo zlomilo delavcu nogo. V gozdu je bil zaposlen pri podiranju 65 letni delavec Lovrenc Lipnik iz Spodnje Kaple. Lipnik je bežal pred izpodsekanim in že padajočim drevesom v napačno smer. Vejeve drevesa ga je dohitelo, zajelo in Lipnika so oddali v mariborsko bolnišnico z zlomljeno desno nogo.

Od lokomotive hudo poškodovana. 18 letna Mara Rukavec, frizerska vajenka pri kolodvoru v Mariboru, se je vračala zvečer od desetih proti domu. Na Teznu na križišču ceste in železnice je šla tik pred prihodom ljubljanskega vlaka čez progo, po kateri je pripeljala lokomotiva. Stroj jo je udaril in sunil na sosednji tir. V tem trenutku je pribrzela po tem tiru druga lokomotiva. Dekle je zakričalo v smrtnem strahu. Njen krik je slišal strojevodja druge lokomotive ter je ustavil stroj tik pred njo. Na smrt preplašeno revo so oddali v mariborsko bolnišnico z zlomljeno levo nogo in s poškodbo na glavi.

Hlod se prevrnil na delavca. V Sodni vasi pri Pristavi se je prevrnil hlod na 48 letnega delavca Ivana Medveda, katerega so oddali v celjsko bolnišnico z zlomljeno levo nogo in hudo poškodovano glavo.

Nevarna brca konjskega kopita. V Jezercih pri Planini pri Sevnici je dobil posestnik Marko Lesjak od kobile nevarno brco v trebuh. Hudo poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Smrt pod vozom. Franc Benedičič, 48 letni posestnik iz Tenetiš pri Golniku na Gorenjskem, je vozil hlode po cesti, ki je nekoliko nagnjena. Ko se je uprl ob strani ob voz, se je ta prevrgel in ga je pokopal pod seboj. Nesrečo so ljudje takoj opazili in so potegnili Benedičiča izpod voza. Rešilni avto iz Kranja je prepeljal ponesrečenega v ljubljansko bolnišnico, a je preveč poškodovani kmalu po operaciji izdihnil. Rajni zapušča več otrok.

Pri padcu s smreke se ubil. Posestnik Potočnik iz Dolenje vasi nad Škofjo Loco se je podal s svojim sinom Vinkom v

gozd podirati smreke. Lotila sta se visoke smreke, okrog katere so se stikale še druge. Da bi smreko lahko podrla, je splezal Vinko na bližnjo smreko in posekal z nje nekoliko vej, katere so delale oviro. Med obsekavanjem mu je zdrsnilo, padel je z drevesa, priletel z glavo na skalo in je obležal pri priči mrtev.

POŽARI

Dne 25. aprila ob pol enajstih v noči je prenetil Mariborčane plat zvona. Iz neznanega vzroka je izbruhnil ogenj v drvarnici hiše v Slovenski ulici 36. Požar se je raztegnil še na sosednje skladišče mizarja I. Seraka. Gasilci so bili takoj na mestu in so preprečili razmah nesreče, ki je povzročila okrog 50.000 din škoda. Omenjeni požar bi bil lahko usodepoln za obsežno okolico, če bi bilo viharo vreme.

V Tratah pri Cmureku ob severni meji je pogorelo posestniku Karlu Lukasu ostrežje na hiši z večjo množino moke, zrnja in suhega mesa. Požar so povzročile saje, katere so se vnele v dimniku. Škode je za 10.000 din.

Na Dolnji Paki pri Črnomlju je vpepelil ogenj 60.000 din vredno domačijo posestniku Janezu Rožiču. Pogorelec in njegova žena sta komaj rešila vole in prašiče.

V Ravbargrabnu blizu Ponovič v litjskem okraju je zajel ogenj in uničil od banovinskega gozda deset hektarjev. Kako je prišlo do te požarne nesreče, še ni ugotovljeno.

V Vičancih pri Veliki Nedelji je zgorela te dni viničarija posestnika Franca Munde. Ista usoda je zadela tudi sosednja poslopja Franca Medika in Martina Cvetko. V tem primerih gre za maščevanje.

Razne novice

Tlakovanje ceste Maribor—Pesnica. Te dni so se začela na državni cesti št. IIj—Maribor tlakovalna dela na odseku Pesnica—Maribor. Ta del bo od odcepa lenarške ceste do mariborske mestne meje tlakovano z granitnimi kockami, ker je prometna obremenitev tako velika, da ne bi zadostovala prepojitve cestišča z asfaltom — kakor na cesti od št. IIja do Pesnice. Tlakovanje ceste izvršuje zagrebška tvrdka Ehrlich, ki je ta dela lansko leto izlicitala. Omenjena tvrdka je tudi lastnica velikih granitolomov v Ribnici na Pohorju. Tlakovana cesta bo široka 7 in pol metra in dolga 4 km. V ta namen je določen kredit štiri milijone dinarjev. Tvrdki je predpisan 12 mesečni rok za dogotovitev. Ker dela naglo napredujejo, bodo končana pred enim letom. Pri teh cestnih delih je zaposlenih 50 domačih delavcev in precej voznikov, kateri dovažajo granitne kocke. S tlakovanjem ceste Pesnica—Maribor bo že vendar enkrat sedanjim potrebam odgovarjajoče urejena cesta št. IIj—Maribor. Kdaj se bo nadaljevala prepotrebna modernizacija državne ceste od Maribora naprej, ni znano.

Spomladanski plemenski sejem rodovniške govedi pingavske pasme v Ormožu. Banska uprava za dravsko banovino priredi v petek, dne 12. maja, predpoldne na sejmišču v Ormožu plemenski sejem rodovniške govedi pingavske pasme. V smislu razpisa banske uprave v Ljubljani bi se imel ta sejem vršiti 4. maja, vendar je bil iz gotovih razlogov in sporazumno prelo-

žen na 12. maj. Na ta sejem bo prignane večje število dobre plemenske živine, osobito mladih plemenskih bikov od 12 do 24 mesecev starosti ter mladih in lepih telič ter je tako dana vsem interesentom izredna priložnost za nakup res dobre plemenske živine. Vsa nadaljnja pojasnila daje Zveza selekcijskih organizacij za pingavsko govedo v Ormožu.

Cenj. čitatelje dravograjskega okraja opozarjamo na mali oglas prevajalske hranilnice pod razdelkom »Denar«.

Sanatorij v Mariboru, Tyrševa 19, prej Gospodarska, telefon 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda 120 din, II. razreda 80 din. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Obžalovanja vredni slučaji

Kar trije vlomi v stanovanja v Mariboru. Sredi minulega tedna so bili izvršeni v Mariboru kar trije vlomi v stanovanja. Iz stanovanja vdove po polkovniku, Amalije Lubanovič v Majstrovi ulici 16, je odnesel vlomilec 1500 din gotovine, nakit in uhane v vrednosti 40.000 din ter 1000 din vredno zlato zapestno uro z verižico. — Iz stanovanja branjevke Marije Škraber v Pipuševi ulici 22 je ukradel storilec 4000 din. — Tretji vlom je bil izvršen v Melju v Trdinovi ulici, kjer pa tat ni naletel na domnevani veliki plen.

S poškodbami v bolnišnici. V Rančah pri Framu je bil zvečer na povratku proti domu od neznanca pobit s krepelom 31 letni posestniški sin Martin Štern. Štern je obležal s hudo poškodbo na glavi in z zlomljeno desno nogo. — V Gornji Velki se je sprl 25 letni hlapec Vincenc Pokrivač s sosedovim sinom. V prepiru je slednji pobil nasprotnika z gnojnimi vilami in ga je še zabodel v desno stegno. — V Selnici sta se sprla 33 letni posestniški sin Ferdinand Pretol in 17 letna sestra tako hudo, da je zagrabilo dekle sekiro in prizadejalo skoraj dvakrat toliko staremu bratu zevajočo rano na čelu. — Našteti poškodovanci so se zatekli po zdravniško pomoč v mariborsko bolnišnico.

Krvav obračun med šoloobveznicami. V Selnici ob Dravi so čistili in obrezovali šolarji šolski sadni vrt. Ob tej priliki je prišlo do spora med dvema šolarjema. Ko je hotel 14 letni Feliks Kaufer brniti nasprotnika z nogo, mu je ta nastavil dolg nož, na katerem se je Kaufer nabodel in prerezal žile. Poškodovanega je komaj otel zdravnik pred izkrvavitvijo.

V bolnišnici podlegel udarcem po glavi. Zadnjič smo poročali, kako so se sepleti fantje v nekem vinotoču v Grajenščaku v občini Grajena pri Ptuj. Pri napadu je dobil Ivan Hrenko, mizar z Mestnega vrha v Ptuj, od pijanih dva udarca, katera sta mu prebila lobanjo. Hrenka so oddali nezvestnega v ptujsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodbi.

Družba kolesarskih tatov izsledena. Orozniki na Pragerskem so prijeli ključavničarskega pomočnika Franca Kranjca, kateri je prodal štiri v Mariboru ukradena kolesa. Aretirani je izdal tudi svojega tovariša Ivana Leskovarja, 19 letnega poljskega delavca z Vrhloge, ki ima na vesti štiri kolesa. V tatinsko zadevo je zapletenih še več drugih oseb in je število pokradenih koles zelo veliko.

Nezaželjen obisk v zidnici. V Illovcih v Jeruzalemskih goricah je dobila zidnica inženjerja L. Viplerja nezaželjen nočni obisk. Neznani storilci so pokradli precej

alkoholnih pijač, perila in obleke ter znaša škoda težke tisočake.

Napad na orožnika. V Zagorju ob Savi se je zgodil napad na orožnika. Gruča fantov se je pripeljala z vozom do Toplic, na povratku proti Zagorju pa so hoteli strahovati ljudi na cesti. Brata Jože in Vinko Plahutnik, ki sta pripadala družbi, sta blizu Košeninove gostilne srečala narednika Najgerja, ki se je vračal s službenega obhoda s postaje, in je oba fanta opozoril, naj ne kalita nočnega miru. Tedaj pa sta se fanta takoj lotila orožnika in pričela se je borba na življenje in smrt. Fantoma se ni posrečilo razorožiti orožnika, ki je dobil hude poškodbe na glavi. Vinko pa je bil poškodovan na desni strani čela, a Jožetu se je strgala obleka. Pri zaslišanju od strani orožniškega vodnika Mavroviča sta oba fanta priznala hudo borbo z orožnikom, zagovarjala sta se s pijanostjo. Po prvem zaslišanju so ju predali v zapore v Litiji. Jože je bil že večkrat kaznovan in je zadnje kazni predsedel v mariborski kaznilnici zaradi uboja finančnega preglednika v avgustu 1934 na Kumu.

Vlom v gostilno. Nočni vlomilec je obiskal gostilno g. L. Podbrežnika v Kamniku na Gorenjskem. Natakariči je odnesel 1000 din vredno zlato zapestno uro, dva 500 din vredna zlata prstana, 400 din gotovine ter vse cigarete. Iz jedilne shrambe je pofatil celo šunko. Steklenic z likerjem in vinom se ni dotaknil.

Izpred sodišča

Obsojena ubijalca. V Botkoveih pri Ormožu se je mudil 12. februarja posestnik Alojz Lajh s svojo ženo Elizabeto pri posestniku Francu Štebihu. Mimo hiše sta prišla pijana brata: 23 letni Alojz in 22 letni Franc Matjašič iz Senčaka pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Štebih in Lajh sta se izognila razgrajčema v hišo, Lajhova že-

na pa se je umaknila k sosedu. Eden od pijanih bratov je šel za njo in Lajh je bil prisiljen, da je priskočil ženi na pomoč. Lajh je skušal pomiriti divjaka, a je dobil od mlajšega tako hud udarec po glavi, da se je zgrudil nezavesten. V tem trenutku je priskočil še Alojz Matjašič in ga je zabodel še trikrat v prsa. Pobiti in zabodeni je izdihnil v par minutah. Surovini sta poškodovali tudi še Lajhovo ženo, ker je hotela pomagati napadenemu možu. Obtožena brata sta se izgovarjala na obravnavi v Mariboru dne 26. aprila s silobramom ter pijanostjo, kar pa jima ni pomagalo. Alojz Matjašič je bil obsojen na tri leta, njegov brat Franc pa na dve leti strogega zapora.

Po štirih letih ječe oproščen. 12. marca 1935 so našli v gozdu v Homu pri Bočni obešeno na smrekovi veji 20 letno Heleno Repič. Sum je padel na 25 letnega posestniškega sina Martina Brezovnika iz Šmartna ob Dreti. Brezovnik je prišel pred celjsko sodišče, ki ga je obsodilo na podlagi okoliščin in izpovedi prič na dosmrtno ječo, ker je Repičevo, s katero je imel nedovoljeno razmerje, en mesec pred porodom obesil. Obsojeni je odsedel že štiri leta, ko je bila zadnje dni v Celju ponovna obravnava, na kateri je bil Brezovnik dne 27. aprila oproščen in se je odpeljal z očetom ter materjo domov. Dve priči, ki sta pred štirimi leti obdolženega najbolj obremenjevali, na tokratno obravnavo nista prišli, ampak sta pobegnili preko meje v Nemčijo.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Pred dobrimi desetimi dnevi je vozil šofer g. Celeca na cesti Tišina—Murska Sobota svate. Ker je bil avto napolnjen in je vozač precej hitro vozil, jih je ob ovinku pri Črncih vrglo v obcestni jarek, kjer so vsi skupaj dobili

Spominki na sv. birmo!

Sv. birma je zakrament, zato je prav, ako daste mladini kot spominek na sv. birmo predvsem molitvenik in rožni venec!

Na zalogi imamo sledeče molitvenike:

»Angelček«

»Sveta pomlad«

»Življenje mojega življenja«

»Pri Jezusu«

»Ključek nebeški«

Posebno pa Vam priporočamo najlepši slovenski molitvenik z mnogimi barvanimi slikami »Bogu hvala«. Ta molitvenik bo za vse življenje najboljši spremljevalec Vaših otrok! Preden kupite kak drug molitvenik, si oglejte tega!

Rožne vence imamo na zalogi vseh vrst in vseh barv: steklene, koščene, lesene, biserne, v škatlicah, v usnjati torbici.

Venci za birmanke, voščeni in svileni!

Botrice, botri! Na dan sv. birme nimate časa kupovati, zato kupite te spominke že prej v prodajalnah

**TISKARNE SV. CIRILA,
MARIBOR — PTUJ**

4. junija blagoslovitev Slovenskega doma v Slov. Bistrici!

Novе vrste bombe

Na zadnjem zborovanju angleške družbe za kemično industrijo v Londonu je tehnični svetovalec notranjega ministrstva Ashbury poročal o novi vrsti zažigalnih bomb. Po njegovih navedbah bi moglo veliko bombno letalo vzeti tudi 2000 teh bomb s seboj, ker tehtajo vsaka po 1 kg. Vsebujejo med drugim lahko vnetljiv magnezij. Vsako sekundo more letalo odvreči po 20 takih bomb, ki razmečejo kose gorečega magnezija na veliko daljavo.

Mobilizacijski načrt za avtomobile

Angleški listi objavljajo načrt prometnega ministrstva za mobilizacijo zasebnih avtomobilov v primeru vojne. Po tem načrtu bodo na primer tovorni avtomobili,

V mrežah greha

17

Štefan je bil ves nesrečen. Zdelo se mu je, da je prišel iz vic v pekel. Tolažila ga je samo misel, da bo v nedeljo šel domov in bo videl Nino.

A tudi te tolažbe je bilo konec. V četrtek mu je gospodar sporočil, da točilnica posluje tudi ob nedeljah, čeprav na videz ni odprta; gostje prihajajo namreč pri zadnjih vratih vanjo.

»V nedeljo ne bom delal!« je odločno izjavil Štefan. »Domov bom šel k materi in nevesti.«

Gospodar mu je hotel ostro odgovoriti, a se je premislil. Nekaj časa je tuhtal, potem pa dejal:

»V nedeljo te ne bom mogel pogrešati. Če že hočeš iti domov, pojdi jutri zvečer in se v soboto opoldne vrneš.«

Štefan je nekaj časa gubančil čelo in razmišljal. Potem je osorno dejal:

»Naj bo!«

Med prostim časom je šel domov in je Nini pisal. Sporočil ji je, da bo v petek zvečer prišel.

To je bilo tisto pismo, ki ga Nina ni prečitala. Štefan je hitel, da bi prišel pravočasno, ker je mislil, da ga Nina pričakuje.

Tema je že bila, ko se je ustavil voz v Pikertonu. Fant je šel naravnost k Nini.

Sprejela ga je mati. Štefanovo srce je zadrhtelo, ko je videl, da Nina ni doma.

»Kje je Nina?«

»Ni doma. Odšla je nekam.«

»Kdaj se bo vrnila?«

»Mislim, da pozno. Takoj po obedu je odšla v spremstvu gospoda Pavloniša in se niti k večerji nista vrnila.«

Štefanu se je zdelo, da se svet ruši.

»Ali ni dobila mojega pisma?« je vprašal jecljaje.

Mati je zmagovalno pokazala na pismo, ki je še vedno ležalo na mizi.

»Pač, dobila ga je, a ga ni odprla. Zelo se ji je mudilo in ni imela časa za čitanje.«

Štefan je dvignil pismo in ko se je prepiral, da je res še zaprto, ga je spet vrgel na mizo.

»Prav!« je dejal topo in odšel, ne da bi se poslovil.

Če bi bil kdo Štefana vprašal pred enim mesecem, kaj bi storil v položaju, v kakršnem se je sedaj nahajal, bi mu bil morda odgovoril, da bi ubil Kazimira ali celo oba. Gotovo pa je, da bi se bil vsaj napil. Sedaj pa ni storil ne enega ne drugega. Za jezo je bil prežalosten. Vsega je prevzela neka otloplost.

Šele sedaj se je zavedal, kako ljubi Nino. Zdelo se mu je, da je njegovo življenje brez nje izgubljeno.

A vključ temu je sklenil, da Nini ne bo pokazal svojih muk. Mož bo ter bo šel svojo pot, ne da bi se dalje menil zanjo. Morda bo obžalovala svoj korak in se hotela vrniti, a njemu je ni treba. Naj ostane pri Kazimiru in oba naj gresta na dno pekla.

V takem razpoloženju je prišel domov. Prevzela ga je misel, da ga tu vedno z veseljem sprejmejo.

Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoju krvotoka, jeter in nezadostnem izločevanju iz želodca, nastalih zaradi zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefovo« grenko vodo in jo dobro prenese tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. hr. 30.474/35.

Sv. Jurij. Nesreča nikoli ne počiva. Človek se niti ne zaveda, kdaj ga zadene. Tako se je pred kratkim zgodilo tudi v gostilni Koblencer. Vajenec je namreč nesel v roki velik kuhinjski nož in ker ga je precej nerodno držal, se je z njim zbodla v hrbet mimoideča služkinja, ki je radi rane morala k zdravniku.

Borejci. Pred kratkim so ponoči neznani vlomilci odnesli iz kleti posestnika Martine Jožefa suho meso, mast ter zaseke v vrednosti nad 700 din. — Isto noč so se verjetno isti uznemirili spr-

vili tudi nad kokoši posestnika Kolmanič Janeza ter Fanč Štefana in na perutnino g. učitelja Stan-ko Viktorja iz Gederovcev. Vsem trem je odnešeno 26 komadov perutnine. Za vlomilci se vrše poizvedbe in so orožniki že na sledu prijateljem kokoši.

Hotiza. V soboto, 22. aprila, je kolesar Zver Štefan podrl šestletno deklico Sobočan Marijo, ki je dobila poškodbe na glavi.

Panovci. Žrtev neznanega napadalca je postal posestnik Filo Gregor. Imenovani se je po dovršenem delu vračal domov, a na potu ga je počakal neznan surovež in ga sedemkrat zabodel. Radi hudih poškodb so ga morali prepeljati v soboško bolnišnico.

Turnišče. Minuli teden je povrgla krava nekega tukajšnjega posetnika tele, ki ni imelo repa in odvodnega črevesa. Če bi tele živelo, bi bilo dobro za kak cirkus ali živalski vrt, ker je nekaj podobnega redkost.

z nekim topim predmetom. Starka je bila napadena zvečer, ko se je vračala proti domu z dnine.

Pod sumom krivde je prišel v zapor 32 letni Janez Letonja, ki je pa krivdo tajil. Kot glavna razbremenilna priča je nastopal Letonjin hlapec Narat, kateri je govoril, kakor ga je bil poučil njegov gospodar.

Letonja je bil prepričan, da bo na glavni razpravi 26. aprila oproščen, ker bo edina priča Narat izpovedal, da je bil njegov gospodar ob času umora daleč proč od kraja zločina v gozdu.

Nenadoma prekrizani računi

V ponedeljek, na Jurjevo, pred omenjeno in skoraj gotovo oprostilno razpravo je prejelo mariborsko državno tožilstvo nepodpisano pismo. Pismo je vsebovalo obdolžitev, da je Nežo Lubejevo ubil Letonjev hlapec Janez Narat.

Orožniki na Ptujski gori so prejeli naročilo, da zadevo še enkrat preiščejo. Prijeli so Narata in mu rekli, da ga je v zaporu izdal njegov gospodar kot morilec. V to nastavljenost past se je pravi krivec tudi ujel. Ves srdit od jeze je takoj priznal, da je res on izvršil krvavo dejanje, h kateremu ga je pa nagovoril na zgoraj označeni način gospodar Letonja. Aretirani Narat je povedal orožnikom, da je prišel 16. novembra po umoru domov in je javil gospodarju, kako se je vse izteklo po programu. Letonja je šel nato v klet in je pogostil morileca s poličem vina in z mesom, nakar sta se podala oba k počitku. Denarne nagrade hlapec ni prejel, ker je bil gospodar prehitro pod ključem.

Iz vnebovprijoče krivičnega odtegovanja preužitka sta se rodila v opisanem primeru umor ter nagovor h groznemu zločinu. Božji mlini so tokrat primeroma hitro poskrbeli, da bosta prejela oba zločinca zasluženo plačilo!

Vse pride na dan ...

Preužitkarica žrtev najetega zločinca

Dobrota je sirota

Neža Lubej je izročila svoje posestvo na Janškem vrhu pri Ptujski gori zakoncu Letonja, ker je bila teta žene Janeza Letonje. Izgovorila si je le dosmrtni preužitek v stanovanju, dajatvi v naravi ter v 500 din gctovine.

Kakor navadno pri preužitkarjih je bila tudi v tem primeru dobrota sirota. Letonja ni hotel dajati preužitka in je gruntal ter tuhtal, kako bi se znebil stare ženice, ki mu je sicer podarila posestvo, a ni hotela umreti. Letonjevi so začeli s časom Lubejevo celo pretepati in od staršev nahujskani Letonjevi otroci so starko celo obmetavali s kamenjem.

Na prigovarjanje sosedov stara ženica ni zapustila svoje nekdanje domačije iz bojazni, da bi ne bila ob pravico do preužitka.

Peklenski naklep

Ker Letonja pri vsem nasilju ter slabem ravnanju ni bil kos življenju preužitkarice, je sklenil, da se je bo znebil z najetim umorom. Posrečilo se mu je, da je nagovoril za krvavo dejanje svojega 20 letnega hlapca Janeza Narat, kateremu je obljubil 1000 din, novo obleko in bresskrbno življenje pri njem. Letonja je tudi sam zasnoval načrt za izvršitev umora in dal hlapcu celo železni teležnik, s katerim naj pričaka nadležno starko in jo pobije. Prezentat je tudi morilec, da je lahko brez skrbi, ker bo sum zločina padel nanj kot gospodarja, katerega bodo po odkritju umorjene zaprli. Izrezal ga bo kot edina priča Narat, ki bo izpovedal, da je bil njegov delodajalec ob času umora z njim v gozdu in daleč proč od mesta, na katerem je bilo izvršeno strašno dejanje.

Vse se je izteklo po načrtu

Lani 17. novembra zjutraj so našli Lubejevo umorjeno s petimi smrtnimi udarci

Zadnji čas nasproti materi ni bil preveč ljubezniv. Sedaj bo to popravil.

Tiho je odprl vrata in vstopil.

»Hvaljen Jezus!« je nehote pozdravil s pozdravom, ki ga Poljaki in Litvanci običajno rabijo.

»Na veke!« se je slišalo iz kuhinje.

V naslednjem trenutku je mati stala pred Štefanom.

»Štefan, ti si! Hvala Bogu, da te spet vidim. Nekaj mi je reklo, naj spečem medene kolače, katere imaš ti tako rad. Kakor da bi slutila, da boš prišel! Pridi k večerji!«

Šla sta v kuhinjo. Štefan je sedel za mizo, mati pa je dala predenj medeno pecivo. Nato je naredila še jajčnik.

Ko se je Štefan najedel, se je obrnil k materi.

»Veselo novico vam povem: z Nino sem pretrgal zveze.«

»Hvala Bogu!« je vzkliknila starka. »Naposled si jo vendar spoznal! Kaj je storila? Kaj se je zgodilo?«

»Ne izprašujte! Pustil sem jo pač. In tudi gostilno bom pustil, ko dobim drugo mesto.«

»O, kako dober je Bog! In sedaj ostaneš doma?«

»Do jutri opoldne. Potem se bom vrnil in gospodarju povedal, da bom službo pustil.«

Mati je bila tako srečna, da je začela peti neko litvansko pesem.

Štefan je vstal in hodil po kuhinji gor in dol. Dolgočasil se je brez dela.

»Grem v mesto,« je dejal čez čas. »Kmalu se bom vrnil.«

Pesem je nenadoma utihnila. Štefan je odšel. Mati je žalostno zrla za njim.

Fant je zavil v ulico, ki je vodila v središče mesta. Z opazovanjem mestnega vrvenja se je hotel raztresti. Kmalu je bil v glavni ulici. Nekaj časa je postajal in se oziral okrog, potem pa je stopil v neko večjo točilnico in naročil vrček piva.

V drugem koncu gostilniškega prostora je bila gneča okrog človeka, ki je držal v roki zlato uro in verižico.

»Za deset centov ena srečka. Ura je vredna dvajset dolarjev, a jo lahko dobite za deset centov,« je vpil.

Štefan je postal pozoren. Izpil je pivo in se pomešal med množico.

»Zadnja ugodna prilika!« je vpil možakar. »Kupite srečko! Ob devetih bo žrebanje.«

Štefan se je preril v prvo vrsto in je videl, da so že vsi imeli srečke.

Ob devetih se je začelo žrebanje. Ker Štefan ni imel srečke, ga je mož prosil, naj seže v škatljo in potegne iz nje izmed lističev enega. Štefan je ustregel in izročil listič možu.

»Devet sto štirideset!« je zavpil mož.

Srečni lastnik izžrebane številke se je oglasil. Štefan ga je pogledal in spoznal v njem Kvinlana, predsednika socialnega kluba.

ki jih je v Angliji okoli 500.000, že v mirnem času razdeljeni na skupine po najmanj 25 do največ 100 tovornih vozil. V vojnem primeru bodo prejemale bencin samo vozila, ki bodo v teh skupinah. S tem je obveznost prijave vozil avtomatično zaukazana.

Velika riba

Nenavadno veliko ribo, katere jetra so tehtala celih 65 kilogramov, sta ujela z mrežo ribiča brata Jankuliča iz Mljeta. Riba je v naših vodah kaj redka ter je bržkone priplavala za neko angleško ladjo, ki se je ustavila v Mljetu. Mornarji jo imenujejo morski nosorog. Dolga je bila tri in pol metre, ob glavi je imela na vsaki strani po pet škrge, a jezik je bil dolg dvakrat toliko kot volovski.

Po dveh letih v rokah pravice

Smrt zaradi 14 m globokega padca

V Kozjaku pri Mislinju so bili 7. julija 1937 zaposleni s spravljanjem sena na skedenj posestnik Anton Kotnik, njegova žena Frančiška, ki je bila komaj osem mesecev poročena, in hlapec Alojz Šibanc. Gospodinja je tlačila na vilah podavano seno prav pod streho ob trhljih plankah. Naenkrat so se zlomile ob straneh trhle deske, Franca je padla 14 m globoko na dvorišče na kup kamenja ter je obležala mrtva. Vse je bilo prepričano, da je Kotnikova postala žrtev nesreče.

Govorice brez podlage

Kmalu po nesrečni smrti Kotnice so začeli govoriti, da gre v tem primeru za dobro pripravljen zločin. Orožniki so uvedli preiskavo, ki pa ni ničesar razkrila in je bila ustavljena, ker ni bilo dobiti nobenih prič, katere bi bile lahko količjak podprle sum, da gre za hudodelstvo.

Po dveh letih na pravi sledi

Šele sedaj, po preteku skoraj dveh let, je prejelo orožništvo obvestilo, da mora hlapec Alojz Šibanc, ki je bil tedaj uslužben pri Kotnikovih, o smrti France nekaj več vedeti. Orožniki so zgrabili ponovno za nit ovadbe in so začeli poizvedovati za hlapcem, ki je kmalu po smrti gospodinje zginil. Posrečilo se je, da so moža izsledili v Brdu pri Šmartnem v okolici Slovenjgradca. Šibanc se je delal skrajna nevednega. Končno pa je razkril zagonetko, kateri ni dal miru ljudski glas.

Hlapčeva izpoved

Po izpovedi hlapca posestnik Anton Kotnik ni bil zadovoljen s svojo ženo in je skušal Šibanca pridobiti za pomoč pri nasilni odstranitvi France. Hlapec se je vdal za 200 din nagrade prigovarjanju. Omenjenega dne je poslal mož ženo na vrh

skednja in ji je ukazal, naj močno tlačijo seno na mestu, kjer so bile pirave deske. Gospodar je izbral nevarno mesto ravno nad dvoriščem, na katerega je pustil par dni poprej navoziti kamenje, da bi bil padec žene z višine v globočino bolj sigurno smrten.

Ko je Franca tlačila seno na visokem, je poslal Anton še hlapca k njej, da je gospodinjo potisnil proti trhljim deskam, skozi katere je padla na dvorišče.

Kakor hitro je žene zmanjkalo na sked-

nju, je mož stekel na dvorišče in se je prepričal, če je mrtva. Nato je prinesel goreči sveči iz hiše in ju je postavil poleg trupla. Po teh predpripravih je obvestil sosede o smrtnem ponesrečenju.

Krivca predana sodišču

Na podlagi tega priznanja so orožniki aretirali tudi Antona Kotnika, ki je izpoved nekdanjega hlapca v polnem obsegu potrdil. Krivca sta bila predana po malo dane dveh letih sodišču.

Društvene vesti

Prosvetni dan v Slov. Bistrici 4. junija. Kar od začetka je zidanje Šlomšekovega doma vzbujalo ne samo pri nas, ampak tudi daleč naokrog veliko pozornost. Ko je bil postavljen, vsak pristni narodnjak čuti, ko ga pogleda, pravo zadovoljnost, ponos in hvaležnost onim, ki so ga postavili. Zelo verjetno je torej, da se bodo k blagoslovitvi tega važnega poslopja 4. junija zgrnile prav številne množice slovenskega ljudstva. Spored blagoslovitve: v nedeljo ob 9 bo zbiranje došlih na cesti proti Konjicam do razpotja cest Poljčane-Konjice. Vozovi, s katerimi se bodo udeleženci pripeljali od Poljčan in Konjic, tukaj obstanejo in se uvrstijo v sprevoz, ki krene ob devetih skozi mesto pred Šlomškov dom, kjer bo pozdrav pokrovitelja in odličnikov, blagoslovitev in sv. maša s cerkvenim govorom ter ljudskim petjem. Takoj nato bo na istem mestu prosvetno zborovanje. Ob treh popoldne bo na novem telovadišču nastop fantovskih odsekov in dekliških krožkov. Prosvetna društva, fantovske odseke in dekliške krožke prosimo, naj po svojih močeh skrbijo, da bo ta tabor res vreden vzvišene misli, ki jo zastopa.

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Okrožni telovadni nastop fantovskih odsekov in dekliških krožkov bo v nedeljo, 21. maja na letnem telovadišču v Črešnjevcu. Vsa bratska društva in odseke prosimo, da ne prirejajo na ta dan prireditev.

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. V nedeljo, dne 7. maja, ob treh popoldne gostujejo igralci Ljudskega odra iz Maribora v Šlomškovem domu

z veseloigrami »Neroden snubeck« in »Burka« jezičnem dohtarju». Ker bo smeha in dobre volje na cente, za kar bodo poskrbeli gostujoči igralci, ste vsi iskreno vabljeni!

Makole. Dekliški krožek priredi v nedeljo, dne 7. maja, v društveni dvorani igro »Madona v gozdu«. Z igro hočejo naša dekleta pripraviti makedonsko mladino do veselga uživanja cvetočega maja. Radi tega se vabijo k obilni udeležbi vsi, ki hočejo uživati radost majniških dni. Vstopnina malenkostna!

Fantovski odsek Sv. Marko priredi s sodelovanjem dekliškega krožka 21. maja mladinski dan. Prireditev bo celodnevna, in sicer: ob 9.30 slovesna sv. maša in popoldne nastop fantovskih odsekov in dekliških krožkov ptujskega okrožja s prostimi vajami in vajami na orodju. Ker je to prva prireditev v tem letu, prosimo vsa sosednja društva, da na ta dan ne prirejajo nobenih večjih prireditev.

Polzela. Prosvetno društvo bo priredilo na Vnebohod, 18. maja, na Polzeli pri Društvenem domu doslej največje tombolo v Savinjski dolini, za katero je že sedaj ogromno zanimanje. Za tri dinarje se bo dobilo motorno kolo, vredno 5500 din, dalje radio aparat, kuhinjska oprava, šest koles, plug, kultivator, stenska ura, bala platna, vreča moke, blago za moške in ženske obleke, dalje razni servisi in drugo gospodarsko in gospodinjstvo orodje. Vseh dobitkov bo nad 800 v vrednosti nad 28.000 din. Ker je število tombolskih kart omejeno, si jih preskrbite pravočasno!

Čudno odlikovanje

Tvrdke, ki so v trgovskih stikih s Kitajsko, se v zadnjem času čudijo velikemu povpraševanju po naliivnih peresih. Kitajska potrebuje teh peres toliko kolikor nabojev, kot pravo vojno potrebiščino. Neredko naliitiš na kitajskega vojaka, ki se ponasa s štirimi, petimi ali šestimi naliivnimi peresi v svojem prsnem žepu. Ubogi mož pa ne zna ne brati ne pisati... Razlaga je preprosta. Kitajci menijo, da naliivno pero naravnost izpričuje izobraženost in razumnost nosilca. Naliivno pero je za vojaka lepša stvar nego kitajsko odlikovanje. Tako so prešli generali na to, da delijo naliivna peresa namesto odlikovanj. Kitajci so s tem zadovoljni, izdelovalci naliivnih peres pa tudi.

Igre je bilo konec. Štefan se je vrnil na prejšnje mesto. Izpil je še en vrček piva, potem je plačal in odšel.

V mestu ni našel razvedrila, zaradi tega se je vrnil domov. Mati se je začudila in razveselila. Takoj je šla kuhat čaj.

Pri čaju se je mati razgovorila. Z živahnim pripovedovanjem je poživila vse lepe sponine iz življenja v stari domovini.

Štefana materino pripovedovanje ni zanimalo. Nekaj časa se je premagoval, potem je pa začel zehati.

»Pozno je že,« je naposled dejal. »Pojdiva spat!« Izčrpanost je Štefanu pomogla, da je kmalu zaspal in je trdno spal vso noč.

V spanju se je Štefanu nenadoma zdelo, da je slišal svoje ime. Odprl je oči in z začudenjem opazil, da so ga pozdravljali že sončni žarki. Prisluhnil je. V naslednjem trenutku je ves presenečen skočil iz postelje. Iz kuhinje se je slišal dvogovor med materjo in — Nino.

»Toda jaz ga moram videti!« Moram! Moram!« je ponavljala Nina. »Vzbudite ga! Žal vam bo, če ga ne boste vzbudili.«

»Nina, počakaj!« je zaklical Štefan. Naglo se je oblekel in šel iz sobe.

Nina je stala pri kuhinjskih vratih in bridko jokala.

»Štefan, nekaj strašnega se je zgodilo. Pridi, da ti bom povedala!«

V dekletovem glasu je bilo nekaj takega, kar ga je sililo, da je vzel klobuk in ji sledil. Mati je žalostno strmela za njima.

Nina je tako hitela, da ji je Štefan komaj sledil. Opazovalec bi mislil, da sta se skregala in dekle beži pred fantom. Sama se nista zmenila za okolico in tako nista opazila, da je tu in tam kdo začudeno zrl za njima. Med temi so bili: trgovka Pakensen, ki je ravno odpirala trgovino, ko sta hitela mimo, babica Dugan, ki je hitela na trg, ter mirovni sodnik Grenhut.

Ko sta prišla iz mesta, je Štefan zavpil za Nino: »Kam me pelješ?«

Nina se je ustavila. Obraz si je zakrila z robcem in začela jokati.

Štefan jo je začudeno gledal.

»Nina, kaj se je zgodilo? Govori!«

Nina je zadušila jok in jecljaje rekla:

»Poslušaj, Štefan! Za božjo voljo te prosim, ne zapusti me! Nekaj strašnega se je zgodilo. Oh, moj Bog, kdo je storil ta zločin?!«

»Kak zločin?«

Nina je spet začela jokati.

»Meni... meni... se zdi,« je jecljala, »da so nekoga ubili!«

»Nekoga ubili?« je zašepetal Štefan.

Nina je z ubitim glasom nadaljevala:

»Kazimira. Zdi se mi, da se je ustrelil ali pa ga je kdo drug ustrelil.«

(Dalje sledi)

Trošarina na vino in žganje

V »Slov. gospodarju« z dne 26. aprila 1939 smo priobčili važno rešitev upravnega sodišča v Zagrebu in državnega sveta v Beogradu glede plačevanja občinske in banovinske trošarine na vino in žganje. Po razsodbi imenovanih inštant se kmetovalci na podlagi zakona o izpremembah in dopolnitvah državne trošarine dne 20. aprila 1932 oproščajo plačevanja trošarine od 5 litrov naprej. To drži! Toda plačevanja trošarine niso oproščeni kupci! Da se pa prepreči izigravanje uredbe o plačevanju trošarine od strani kupcev, je ban dravske banovine izdal uredbo, po kateri morajo pridelovalci na predpisanih tiskovinah točno javiti, komu so prodali vino ali žganje. Banovinska uredba gre tako daleč, da mora vinogradnik celo jamčiti za to, da bo kupec njegovega vina trošarino res plačal, kajti v nasprotnem primeru se

trošarina iztirja od vinogradnika samega. Da se izognejo raznim nevšečnostim od strani kupcev manjših količin vina (od 5 do 50 litrov), vinogradniki raje v naprej, dogovorno s finančno kontrolo, plačajo predpisano banovinsko in občinsko trošarino skupno od soda, oziroma količine, ki jo mislijo razprodati v prodaji po 5 do 50 litrov. Na ta način se vinogradniki izognejo nevšečne zahteve jamstva o plačevanju trošarine od strani kupcev. Končno je tudi za kupca, ki si kupi recimo 20 litrov vina, neprijetno dvojno plačevanje, namreč vina in še trošarine. Resnica pa je, da, kdor je uvideven in nalašč ne nagaja organom finančne kontrole, še vedno lahko izhaja, kajti noben finančar ne gleda, kaj in koliko kmet spiže in koliko vina ima v kleti.

Dopisi

Sv. Pankracij na Remšniku. V nedeljo, 7. maja, priredi Slovensko planinsko društvo v Mariboru obmejni izlet v večjem obsegu na Remšnik in k Sv. Pankraciju, kjer ima poleg cerkve in razglednega stolpa svoje domače zavetišče. Ta dan bomo imeli v naši sredi zelo številno in pisano družbo. Razumljivo je, da se bomo tudi mi z Remšnika udeležili tega izleta s svojim g. župnikom, ki bo vsem skupaj oskrbel službo božjo v cerkvi našega visokega zavetnika.

Svečina. Zadnje čase se oglašajo iz naše lepe obmejne postojanke razne osebe z dopisi v časopisu s podpisi in tudi brez njih. Zato tudi meni ne da miru, da ne bi povedal, kaj mi je prav in kaj ne, pa tudi, da vprašam javnost, posebno pa dopisnika »Edinosti«, čemu to čudno obrekovanje in zbadanje po časopisih? Mislil sem, da bo že konec te nezdrave politične akrobacije po časopisih, a glej ga šmenta, še se nadaljuje. Da pa ne bom dolgozezen, se pa kar mirno vprašajmo, da li je to zdravo za naše obmejne kraje, ko se nas hoče zavesti potom pisarenja na pot preprirov in medsebojnega sovraštva? V Edinosti z dne 25. marca dopisnik graja naše občinske ceste, češ da so preveč zanemarjene, česar ne zanikam, ker sem radi sedanjega stanja naših cest gotovo tudi sam prizadet. Mislil pa, če se bomo prepirali, še dolgo ne bomo imeli cest v redu. Morebitni osebni spori nas ne smejo motiti, ker tukaj gre za koristi občine in ne posameznika. Naše cestno vprašanje ne sme motiti nikogar, pa naj načeluje cestni akciji Peter ali Pavel. Pisec nadalje omenja, da onstran meje dobro poznajo stanje naših cest. Bog pomagaj! Toda g. dopisnika naj ne moti to, če se onstran meje zanimajo za naše ceste. Bolje je, da stremlje za tem, da ne dela sporov med nami, ker prav radi zanimanja nepoklicanih moramo biti mi edini in složni. Zato je naša sveta dolžnost, da z združenimi močmi čuvamo vsaj to, kar imamo. Vse slabo se bo z dobro voljo in bratsko slogo popravilo. Tujec tudi najbrž ve, da se mi prepiram. Ali je to dejstvo dobro za nas? Bodimo pametni in raje skupno poprimimo za delo in vse se bo izboljšalo. — A. F.

Sv. Peter pri Mariboru. Letos počete 50 let, kar je umrl eden najzaslužnejših šempetrskih župnikov, Marko Glaser. Na praznik sv. Jurija leta 1843 je bil umeščen kot župnik na starodavno župnijo sv. Petra ter je ostal na tem me-

stu do svoje smrti, do leta 1889, torej 46 let. Zato je primerno, pa je tudi naša dolžnost, da se ga ob 50 letnici smrti spomnimo in obudimo spomine na čas njegovega župnikovanja pri nas. S prihodom Marka Glaserja se je pričela ne le za župnijo sv. Petra, temveč za vse obmejne kraje sedanje lavantinske škofije nova doba. Kdo bi le mogel popisati in oceniti veliko delo, ki ga je izvršil župnik Glaser že samo za našo župnijo. Temeljito je popravil župnijsko cerkev kakor tudi podružnico na Gori, postavil novo šolo, naselil šolske sestre, postavil in popravil cerkvene in nadarbinske stavbe in kar je še važnejše, Glaserja smemo imenovati gorečega pobornika duhovnega življenja. On je ustanovil razne bratovščine, preskrbel šempetrčanom drag zaklad — zemeljske ostanke mučenca sv. Favstina, pripravil svojim župljanom prvi sv. misijon v Sloveniji, razen tega pa jim je bil moder svetovalec ne le v dušnih, temveč tudi v gospodarskih zadevah. In ni čuda, da je še sedaj spomin na Glaserja med šempetrčani tako svež, kakor da bi se šele pred kratkim poslovil od nas. Ne majhna je zasluga Glaserjeva, ki jo ima pri prenosu škofijskega sedeža od Sv. Andraža v Labodski dolini v Maribor. Saj ga je sam škof Anton Martin Slomšek imenoval enega največjih dobrotnikov in pospeševateljev tega za cerkev in državo imenitnega dela. In ko je bil Glaser imenovan na predlog škofa Slomškega za častnega kanonika, je prišel Slomšek sam k Sv. Petru, da je svoje- ga iskrenega prijatelja in velikega sodelavca pri prenosu škofijskega sedeža v Maribor vpeljal v novo čast in mu pridigal. Tudi za naselitev oo. frančiškanov v Mariboru in lazaristov v Celju ima župnik Glaser veliko zaslug. Rodom je bil Glaser iz Ruš, rojen 21. aprila 1806, v mašnika je bil posvečen leta 1829 — ter je bil še isto leto nastavljen za kaplana pri Sv. Barbari v Slov. goricah, od koder je po triletnem službovanju odšel v Gradec, kjer je nekaj časa opravljal službo kurata v kaznilnici, nato pa službo dvornega kaplana in konzistorialnega tajnika, in to do imenovanja za župnika pri Sv. Petru. Pokopan je pred glavnim vhodom podružnice Matere božje na Gori. Naj bi ta kratek opis in spomin na vsestransko delavnega in zaslužnega župnika Marka Glaserja obudil v srcih šempetrčanov čut hvalečnosti in ljubezni za veliko delo, ki ga je vršil med šempetrčani, in pa za veliko delo, ki ga je pomagal izvršiti škofu Slomšku, da je postal Maribor sedež lavantinske — Slomškeve škofije.

Sv. Peter pri Mariboru. Nekaj porok smo pa le imeli po velikonočnih praznikih. Krajnc Ivan, čevljar, se je poročil s Knuplež Alojzijo iz Trč-

ve, njen bratranec Knuplež Ivan iz Vodol pa je obljubil večno zvestobo Purgaj Marici. Da bi bili vsi srečni! — Naša gasilska četa si namerava postaviti gasilski dom. Nekaj sredstev ima četa že na razpolago, ostalo pa še upa dobiti. Občina bo dala na razpolago stavbišče in tako bomo z združenimi močmi že dosegli, da bo gasilska četa dobila svoj prepotrebni dom. — Fantje-regruti so nas zapustili in odšli k določenim edinicam. Da bi se vsi zdravi in dobri vrnili! — Na deški ljudski šoli manjka ena učiteljska moč in so morali združiti dva razreda. Upamo, da to stanje ne bo dolgo trajalo. Učiteljsko mesto je že razpisano. — Sadno drevje bo lepo odcvelo, tudi vinogradom ugaja lepo in suho vreme. Pač pa so naši travniki in pašniki še nekam goji in suhi, ker manjka blagodejnega dežja.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Na sedmini blagopokojnega Pavla Korošec v Zg. Voličini se je nabralo za lavantinsko bogoslovje 108 din, za kar darovalcem prisrčni Bog plačaj, rajnemu pa svetila večna luč!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. V nedeljo, dne 23. aprila, smo imeli pri nas lepo slovesnost. Naša dekliška Marijina družba si je namreč po sedemletnem obstoju nabavila novo družbino zastavo. Krasno so jo izdelale šolske sestre v Mariboru. Obenem so imela dekleta iz vse fare tridnevne duhovne vaje. Vodil jih je g. duhovni svetnik Dr. Oberžan iz Maribora, ki je v lepih in jedratih besedah govoril dekletom o ljubezni do nebeske Matere Marije. V nedeljo pri pozni sv. maši je bila družbina zastava blagoslovljena, obenem je bilo 19 deklet sprejetih pod varstvo Marijino. Popoldne je bila sklepna pridiga, pete litanije, zahvalna pesem ter papežev blagoslov. Tako je bila ta slovesnost kar najlepše zaključena. Zastava je v okras cerkve ter ponos župnije. Dekleta, le ta ko naprej!

Ptujska gora. (Zdravstveni dom.) Že dalje časa se je delalo na tem, da se na Ptujski gori ustanovi Zdravstveni dom za tukajšnje zdravstveno občino. Zdravstvene razmere so v teh krajih namreč zelo slabe, jetika zahteva vsako leto precej žrtev, umrljivost otrok pa narašča iz leta v leto. Higijenski zavod v Ljubljani in krajevni činitelji so se zato močno zavzeli za to toli koristno ustanovo. In ne brez uspeha. V nedeljo, 23. aprila, je bila že slovesna blagoslovitev in otvoritev Zdravstvenega doma za Ptujsko goro in okolico. Na slovesnost je prihitel sam ravnatelj Higijenskega zavoda g. dr. Ivo Pirc in gospa dr. Šimenčeva iz Ljubljane, iz Ptuja se je udeležil slovesnosti okrajni načelnik g. dr. Vidic in okrajni sanitetni referent g. dr. Vrečko, iz Ptujske gore in okolice pa bili zastopniki vseh ustanov in mnogo ljudstva. Po sv. maši, ki je bila v romarski cerkvi Matere božje, je domači g. župnik p. Konstantin blagoslovil novi dom in zaželel ustanovi obilo božjega blagoslova pri delu in poslovanju njegovem. Goste in vse navzoče je pozdravil banovinski zdravnik g. dr. Peče in se zahvalil vsem, zlasti pa g. ravnatelju dr. Pircu, ki so pomagali pri ustvaritvi zdravstvenega doma; nato je govoril okrajni sanitetni referent g. dr. Vrečko in častital zdravstveni občini Ptujska gora, ki je prva v ptujskem okraju dobila to prekoristno ustanovo. Na koncu je g. ravnatelj dr. Ivo Pirc v daljšem govoru orisal delo novega zdravstvenega doma in dobrote, ki jih prinaša ta ustanova v kraj, ter ljudem polagal na srce, da se sedaj pridno poslužujejo novega doma v svoj prid, nato je izročil Zdravstveni dom svojemu namenu. G. ravnatelj je ob tej priliki povedal, da je prinesel s seboj iz Ljubljane tudi lep dar za naše uboge novorojenčke, ki ga je poslalo »Društvo ljubiteljev Slovenskih goric« po gospej podbanovi Majcenovi, navzoči so se prav iskreno zahvalili za ta velikodušni

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.
Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

dar. Zdravstveni dom posluje začasno v hiši posojilnice na Ptujski gori. Pripravljalni odbor je pa sklenil, da se čimprej postavi nov lasten dom.

Sv. Anton na Pohorju. Ob sobotnih večerih rade volje fantje tu in tam pokukajo na kakšne zabave, plese itd. V soboto večer, 22. aprila, sta dva fanta urnih korakov stopala navkreber, pa ju je presenetil med potjo požar. Vnel se je gozd, ki je last gospe Špingler. Zaradi vetra se je silno širil na vse strani. Predvsem se je zahvaliti tema fantoma, da sta z vso vneto gasila ter preprečila, da se ni ogenj razširil dalje. Kako je požar nastal, se ne ve.

Slov. Bistrica. Zvočni film o lanskem mladinskem dnevu v Ljubljani bomo videli tudi v Slov. Bistrici v dvorani g. Avgušтина dne 14. maja ob 9 in ob 16. Vstopnina bo za one, ki se izkažejo s člansko legitimacijo, 2 din, za šolarje 1 din, za ostale 3 din. Dodan bo še film o evharističnem kongresu pred štirimi leti. Kot znano, je to prvi slovenski zvočni film in ga je vredno pogledati.

Laporje. Znamenito in vzpodbudno 25 letnico smo imeli pri nas v sredo. Dne 3. maja 1914 je namreč priredila slovenjebistriška čitalnica protinemškutarski izlet v naše Laporje. Z godbo so prikorakali k nam in naš g. župnik Martin Medved jih je sprejel ter jim izročil slovensko zastavo z besedami: »Le ponesite jo s seboj, v boj za narodno zmago!« Nepozabno navdušenje se je polotilo Bistričanov, petje in godba sta odmevala po laporskih gozdovih. Sprevod se je med tem pomnožil v več sto zavednih Slovencev in krenli preko Križnega vrha na Videž. Pred Vehovarjevo hišo je sam od sebe nastal velik narodni tabor, na katerem so se z bojevitimi govori zavzemali govorniki za pravično narodno stvar in svobodo. — Te lepe 25 letnice smo se torej v sredo spominjali. Bog daj, da bi vsi črpali iz nje novih moči!

Stoperce pri Rogateu. Na tukajšnji ljudski šoli že delj časa manjka ena učna moč. Čudimo se, kako je to mogoče? Vsem je znano, da je mnogo učiteljskih moči brezposelnih, ki si srčno želijo nastavitve, a kljub temu je veliko razredov brez učiteljev. Po velikonočnih počitnicah se nekaj izrednega dogaja na naši šoli. Šolski pouk se pričenja že ob osmih zjutraj. To ni prikladno za kmečki stan, in sicer iz teh razlogov: ko se je pouk pričel ob devetih, so otroci še lahko prej napasli živino, vsaj za silo. Kmet nima od šolarja nobene koristi, če pride domov ob 11 namesto ob 12, ker čez dan zaradi sitnih muh ne more živina na pašo. Prosimo zato, da bi se šolski pouk vršil zopet po prejšnjem redu.

Šmarje pri Jelšah. Vendar smo dobili v dosedanjno čudovito lepo razcvetelo pomlad tudi še občutno potreben dežek, ki nam je vse nanovo oživel in naše upanje na vsestransko dobro letino mogočno utrdil. Seveda, pridno delati in zaupno moliti bo pač treba! — Kdo bi si mislil, da je naš dobri sosed in moder svetovalec Jurij Vreže že pred Veliko nočjo stopil v vrsto tistih korenjakov, ki si že osmi križ na ramo nalagajo, pa še vedno tako korajžno stopa in se z delom peča! Bog ga ohrani! — Zdrava in čila sta v zadnjem tednu obhajala 40 letnico svojega vseskozi srednjega zakona priljubljena tržana gospa in gospod Gradt v krogu srečnih otrok in vnukov. Želimo jima še zlato ter še nadaljnje gostije!

Polzela. V nedeljo, 7. maja, bo na gori Oljki romarski shod. Sv. maša s pridigo bo ob 10. Vabimo k tej pobožnosti vse prijatelje in znance romarske cerkve gore Oljke. Imeli bodo priliko poslušati ubrano petje in molitve zborne svete maše deklic Marijinega vrtca in deklet s Polzele. Obenem bodo tudi videli, kako se prenavlja in popravlja cerkev, ki je bila po požaru močno prizadeta. Z velikodušnimi darovi dobrih Polzela-

nov in z njihovimi žrtvami bodo vsa dela letošnje poletje dovršena. Pridite in pogledajte to domačo, lepo božjo pot!

Št. Andraž pri Velenju. Že bo kmalu minilo leto, odkar stoji okoli našega pokopališča lepa ograja, ki po svojem slogu in dovršeni izdelavi nima para daleč okoli. Upravičeno smo lahko ponosni nanjo, zlasti še, ker se je zgradila iz sredstev prostovoljnih prispevkov ter od raznih prireditelj. Cerkveni konkurenčni odbor namreč ni hotel s prisilnimi dajatvami obremenjevati našega kmeta, zavedajoč se njegovega težavnega položaja. Ker pa stroški še niso popolnoma kriti, se v nedeljo, 7. maja, vrši pred društvenim domom v ta namen velika tombola, na kateri bo mnogo krasnih dobitkov. Začela se bo ob treh popoldne. Vsi tisti, ki bi radi imeli polovnjak domačega vina ali sadjevca, ki ljubijo dalmatinsko črnino ali se radi vozijo s kolesi, pa tudi tisti, ki bi radi dobili nekaj kubikov lesa — vsi ti naj nas ne pozabijo obiskat! Poleg pa je še okoli 500 manjših dobitkov. Torej 7. maja na veselo svidenje!

Sv. Rupert nad Laškim. Letošnja pomlad je tudi pri nas v bregovitem in raztrganem »urvaldu« naravnost rajsko lepa: povsod gledaš celo morje cveta in duhaš vonj najprijetnejšega balzama. A ozračje te lepe spomladi pa ni nič tako lepo in prijetno, ko slišimo, beremo in doživljamo dnevno rope in vlome in tatvine, v velikem in malem svetu. V petek, 21. aprila, se je zgodila mlademu posestniku Lokošek Jožefu v Malibrezu velika krivica in nesreča: v lepem popoldnevu so bili vsi stanovanjci hiše pri marljivem delu na njivi. Ta čas je porabil brezvesten postopač, ki je prežal ves čas v bližnji hosti, vdrl s silo skozi hišna vrata v stanovanje, premetal vse sobe, ukradel 2000 din, ki jih je gospodar nameraval naslednjo nedeljo vrniti sorodnikom, si prisvojil najboljše moške in ženske obleke in obuvalo, tudi v vrednosti 2000 din, ter jo potem z bogatim plenom pobrisal v gozd. Orožniki so takoj odločno ukrenili vse potrebno. Koliko trpi posebno dandanes ubogo kmečko ljudstvo, da si pripravi najpotrebnejše za življenje, a je neprestano izpostavljeno ropom in tatvinam, ki se vedno bolj množijo. Splošno se sodi, da bi morala oblast s takimi lopovi primerno njihovem delu ravnati, trdo in odločno!

Moers-Meerbeck. Zveza jugoslovanskih katoliških in narodnih društev v Nemčiji priredi tudi letos potovanje v domovino, in sicer kakor sledi: odhod iz Duisburga 24. avgusta zjutraj. Tja gredo obiščemo Bled, kjer bo na otoku služba božja 25. avgusta. Po službi božji bo dana prilika za izmenjavo kreditnih pisem pri podružnici Zadrugne gospodarske banke in pri Putniku, nato kosilo, po kosilu se odpeljemo proti Ljubljani. Tako bo prilika še isti dan odpotovati z vlaki naprej na razne strani. Med bivanjem v domovini pojde ena skupina tudi na Oplenac na grob blagopokojnega kralja Aleksandra I. — Povratek iz Ljubljane 12. septembra zjutraj proti Mariboru. V Mariboru se poklonimo na grobu pokojnega škofa Slomškega, potem imamo skupno sv. mašo v stolnici, nato kosilo, po kosilu slovesne večerice, po večernicah odhod na kolodvor. Dne 13. septembra bomo zopet v Duisburgu. Za dopotovanje od posameznih naselbin do Duisburga bo polovična vožnja na podlagi voznega listka za skupni vlak. Vožnja bo stala 52 RM, vendar še niso znani prav točni podatki. Kreditna pisma se lahko naročijo do 400 RM. Naročiti jih je treba do 15. junija. Poleg tega pa še vsaka oseba lahko vzame 10 RM kovanega denarja s seboj. Vožnjo je treba plačati do 15. julija. To pa radi tega, da dobi vsak udeleženec pravočasno potrebne listine zopet nazaj.

Ali si že obnovil naročnino?

Naši rajni

Sv. Peter pri Mariboru. Po dolgi in hudi bolezni je umrl Jakob Damiš, posestnik iz Nebove, star 82 let. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Fram. V zadnjem času so umrli: Bogomir Javornik, čevljar; Antonija Brezovšek, viničarka; Lucija Peteline, ki je služila 45 let pri Cestniku in učakala 84 let; Alojzija Vihar, vdova, ki je dopolnila 75 let. Naj v miru počivajo, žalujočim naše sožalje!

Sv. Benedikt v Slovenskih goricah. Pred dobrim mesecem, 14. marca, se je od nas poslovila 25 letna Marija Voglin. Tri mesece jo je mučila huda bolezen, na kar jo je božja roka presadila na božjo njivo, kjer ji bo lepše. Izgubo njenega življenja čutijo njeni starši baš sedaj ob obilnem pomladanskem delu, kajti bila je kot najstarejša hčerka zelo pridna in marljiva. Bog ji bodi večni plačnik, njen spomin bo pa ostal v srcih žalujočih staršev, bratov, sester in vseh znancev do skrajnih mej njihovega življenja.

Sv. Jurij v Slov. goricah. V pomladno zelenje in cvetje so se odeli naši gozdovi in polja, ko so zvonovi zapeli otožno pesem v poslednji pozdrav dragemu prijatelju Fane d l Antonu. Huda bolezen mu je v dveh mesecih zrušila močno fantovsko postavo, da ga ni bilo več moči spoznati, ko je ležal ves z belim cvetjem obsut na mrtvaškem odru. Po pordnevnem bivanju v bolnišnici je zaslutil, da zanj ni več pomoči, si je zaželel samo domov — proč od sveta, ki zanj nima več sreče. In na domu, obdan od cvetja, ki ga je gledal skozi okno, ob veselem petju pomladnih pevcev, je hiral od dne do dne. Nepozaben ostane človeku pogled na mlado življenje, ki je dospelo šele do 22. pomladi, pa ni moglo več zaživeti, ampak je sahnilo. Ves čas svoje bolezni je bil ves vdan v božjo voljo, poln ljubezni do molitve, v kateri je iskal poguma in tolažbe. Z junaško potrpežljivostjo je nosil težki križ, ki mu ga je božja Previdnost naložila. Po prejemu sv. popotnice se je kakor oddahnil in mirno Bogu izročil svojo dušo. Dragi Tonček! Ob pomladnem jutru pa smo prišli po Tebe na lepi hriček, ki se je to jutro ves kopal v cvetju, da Te pospremimo na kraj miru ob cerkvi. Prijatelji in znanci od blizu in daleč: Vsa ta velika množica Ti je pač hotela povedati, da si ji bil drag in ljub. »Oj, z Bogom, z Bogom, dragi brat!« je donela pesem naših src. In ob otočni pesmi smo se v Tvojem imenu poslovili od gor in gozdov, ki si jih Ti tako ljubil. Ob grobu se je v lepih besedah poslovil g. Henrik Fane d l od pokojnega, pevci so zapeli pesem v zadnji pozdrav. V nepozabnem spominu nam boš ostal dragi Tonček! Tvoj plemenit, miren, a vendar vesel fantovski nastop nam je bil vedno dokaz, da je v tebi živela lepa, poštena fantovska duša. — Tvojim dragim, ki so z vso ljubeznijo nosili s Teboj vso težo bolezni, naše globoko sožalje!

Sv. Rupert nad Laškim. Rože letos pri nas tako lepo cvetijo, a kaj, ko jih devamo na grobove; kar tri mrličje smo imeli v treh dneh. Dne 17. aprila je umrl v Malibrezu 77 letni gospodar Rozman Franc, po več kot polletnem bolehanju. Bil je to mož stare korenine, delaven, pošten in značajan. Lepo je skrbel ne samo za svojo družino in kmetijo; kot brihten, zanesljiv mož je imel ugled povsod po občini in župniji, ki ga je izbrala za dolga leta za cerkvenega ključarja, občinskega odbornika, očeta ubogih. Lepo je živel, voljno trpel v dolgotrajni bolezni, lepo tudi umrl. — 19. aprila pa je v Rebrah zatisnil svoje trudne oči k večnemu počitku najstarejši mož vse župnije, Jožef Tuhlar; rojen 1. marca 1850 je bil sedaj že v

90 letu. Čvrst na duši in na telesu je bil povsod znan kot delaven, trezen in pravičen kmet. Brez posebne bolezni je ugasnil mirno in tiho, kakor ugasne lučka, ko je použila svoje moči. — Dne 20. aprila pa je šla v boljšo večnost vdova-preužitkarica Zork Marija v Glazuti, p. d. Petračeva

Mica, v starosti 64 let. Posestnica na lepem posestvu je morala poskusiti silne navale usode, ki so storili, da se ji je omračil um; v svetlih trenutkih pa je bila vedno iz srca dobra in pravična. — Rajni naj počivajo v miru, vsem žalujočim pa naše sožalje!

Navodila za mariborski mladinski tabor

od 29. junija do 2. julija

Najbolj važna navodila za mariborski mladinski tabor smo objavili na prvi strani. V naslednjem sporočamo fantovskim odsekom in dekliškim krožkom še naslednje:

Pesmi, ki jih bomo peli pri sv. maši, je glasbeni odsek že izbral, in sicer: Jezus naj živi (vstopna), Lepa si, lepa si, roža Marija (darovanska), Zdaj bomo videli (obhajilna) in za sklep Povsod Boga. Vse pesmi, razen obhajilne (Zdaj bomo videli), smo že peli na dosedanjih prireditvah. Obhajilno pa najdete v Kramolčevi »Ljudski pesmarici«. Pripravljalni odbor je izdal vse te pesmi z notami in jih sedaj razpošilja odsekom in krož-

kom. Na vseh okrožnih in drugih prireditvah pojte pri sv. maši te pesmi. Upoštevajte tudi navodila, ki jih je izdal glasbeni odsek Pripravljalnega odbora v posebni okrožnici.

Narodne noše bodo tvorile posebni del sprevo-da. Razporejene bodo po pokrajinskih skupinah (posebej gorenjska, dolenska, savinjska, koroška, pohorska, panonska itd.).

Konjenica bo tudi na letošnjem taboru tvorila čelo sprevo-da. Opozarjamo že sedaj vse člane konjenike, da se pripravijo za Maribor. V kratkem bodo odseki prejeli posebno okrožnico.

Objave, poročila in navodila o mariborskem taboru bomo redno priobčevali v našem časopisu. Člane opozarjamo, da jih pazljivo zasledujejo.

Poslednje vesti

Velik kmečki tabor v Celju

Kmečka zveza kot stanovska organizacija slovenskega kmečkega stanu je s sodelovanjem absolventov kmetijskih šol priredila na tretjo nedeljo po Veliki noči, to je 30. aprila, ko se vrši veliko romanje k Sv. Jožefu, kraljujočemu na hribčku nad Celjem, velik kmečki tabor. Prireditelji tabora so hoteli s tem opozoriti na važnost kmečkega stanu, vzbuditi spoštovanje vseh do trde, žuljave roke kmeta-trpina, v kmetih samih pa vzbuditi ponos in samozavest, da je biti kmet prav tako častno kot pa kateri koli drugi poklic.

Priprave

Pripravljalni odbor za tabor je šel na delo z vso delavnostjo. Vršile so se tozadevne seje, ki so bile posebno zadnje dni zelo pogoste, in katerih šad je bil skrbno pripravljen prostor za veličastnim odrom in evharističnim križem na hribu Sv. Jožefa nad Celjem, kjer se je tabor vršil. Prireditelji, posebno pa Celjani z okolice, so se z vso vnemo trudili, da bi tabor čim veličastneje izpadel. Slavoloki na hribu Sv. Jožefa, mlaji in okrasitev Celja, ki je izgledalo kot šopek rož, vse to je šad tega dela. Zato se je pa tudi vsakdo, ki je na ta dan prišel k Sv. Jožefu in se udeležil tabora, počutil kar najbolje.

Predvečer

Otvoritev tabora, posvečenega spominu 90 letnice osvoboditve kmetov izpod graščinskega jarma, je bila prav za prav že v soboto zvečer z uprizoritvijo Dav. Petančičeve igre »Slovenskega kmeta povest«. Pred uprizoritvijo igre, ki se je vršila v nabito polni dvorani mestnega gledališča v Celju, je načelnik Kmečke zveze g. Brodar imel na navzoče lep nagovor. Predstava je bila doživetje križev in težav kmečkega stanu v minulih stoletjih.

Množice prihajajo

Mnoge, ki so bili ta dan namenjeni v Celje, je zadržalo nekako slabo izgledajoče vreme v zgodnjih jutranjih urah, ko je bilo treba odriniti na pot. Vendar pa so kmetje z zelenimi kravtatami in z znaki vstopali na postajah v prve jutranje vlake, vozeče proti Celju. Posebno velik naval je bil na postajah, ki so v bližini Celja. Prav mnogi so pa prišli v Celje s kolesi, na okrašenih vozovih iz bližnje celjske okolice pa tudi peš. Tako je Celje v zgodnjih jutranjih urah izgledalo kot veliko pravičje.

Sprevod

Ob devetih se je jel pomikati izpred Glazije po celjskih ulicah in naprej po romarski poti proti Sv. Jožefu po navodilih vrlih rediteljev zelo lepo sestavljen sprevod, v katerem so se nahajali poleg godb, jahačev, kolesarjev, narodnih noš in okrašenih voz še s krampi oboroženi »puntarji«, igralci igre »Slovenskega kmeta povest«. Krajevne kmečke zveze so korakale nekatere z zastavami, druge pa z napis v sprevo-du, ločeno, s pravo množko kmečko samozavestjo. Z balkona mestnega magistrata si je sprevod ogledal zastopnik kr. vlade, g. minister Snoj, s številnimi narodnimi poslanci in drugimi odličniki. Zelo veliko celjskih meščanov pa tudi drugih je bilo zbranih po ploč-

nikih glavnih ulic, kjer se je sprevod pomikal. Množica je vzklikala našemu narodnemu voditelju dr. Korošcu, ministru Snoju, vladi, mlademu vladarju itd. Nekateri so se postavili s posne-manjem življenja na vasi, kot s kiklikanjem itd., kar je vzbujalo vedno bolj veselo razpoloženje. S hriba Sv. Jožefa je pa odmevalo pokanje možnarjev, ki so naznanjali, da se pričinja praznik slovenskega kmeta pod varstvom sv. Jožefa.

Sv. maša

Na hribu tik pred cerkvijo sv. Jožefa je bil postavljen zelo okusen oder z evharističnim križem, na katerem je stal ličen oltar, kjer se je darovala sv. maša. Pred sv. mašo je imel na zboroval »lep verski nagovor gospod stolni kanonik dr. Cukala, ki je kazal na lep zgled sv. Jožefa, izročajoč vse njegovemu varstvu. Obenem je zborovalcem v imenu lavantinskega škofa, prevzv. g. dr. Tomažiča, želel, da bi zborovanje prineslo udeležencem obilo duhovnih koristi. Po govoru je zastopnik g. škofa daroval sv. mašo ob asistenci številne duhovščine. Med sv. mašo je ob spremljanju godbe ves hrib, ki je izgledal kot razcveta marjetica, pod vodstvom g. Puša pel slovenske cerkvene pesmi. Najbolj so zajele ljudsko množico Marijine pesmi, dočim ostale, čeprav znane, kljub trudu in petju g. Puša pred mikrofonom niso zanetile tistega ognja v ljudskih dušah, kot pa pesmi o Mariji. V tem je dokaz, da smo Slovenci Marijin narod, radi česar se tudi iz srca oklepamo njenega čistega ženina sv. Jožefa.

Zborovanje

Po sv. maši so mnogi, ki so ta dan prišli k sv. Jožefu na božjo pot, jeli odhajati proti mestu. Tako se je število ljudstva na prijaznem hribčku pod cerkvijo zmanjšalo od prvotnih 20.000 na kakih 15.000 zborovalcev, ki so kljub vročini in utrujenosti vztrajali, poslušajoč zastopnike našega naroda. Kot prvi je v imenu kr. vlade in naše-ga voditelja dr. Korošča govoril g. minister Snoj, poudarjajoč stremljenje sedanjih narodnih zastopnikov za mir in ureditev notranjih razmer. Govoril so še: celjski župan g. dr. Voršič, podpredsednik narodne skupščine g. Alojz Mihelčič, predsednik Kmetijske zbornice narodni poslanec g. Steblovnik, zastopnik Prosvetne zveze g. prof. Kovačič, zastopnik delavcev narodni poslanec g. R. Smersu, predsednik županske zveze g. Nande Novak, predsednik ZAKŠ g. Ovsenik, kmeta g. Goršek in g. Brulc; kmečkim materam je pa govorila Ferjan Marija, doma iz Olševka pri Kranju. Vsi govori so se nanašali na težko življenjsko borbo kmečkega ljudstva v preteklosti in sedanjosti. Ob pol enih je predsednik Kmečke zveze g. Brodar zaključil zborovanje.

Popoldanska prireditev in razhod

Kmečki tabor se je končal s popoldansko prireditvijo ljudske igre na prostem: »Slovenskega kmeta povest«. Predstavo na odru je poljubno tolmačil navzočim govornik po mikrofoni. Akoravno posamezni prizori igre niso bili v pravi zvezi, so vendar gledalce ganili in jih pripravili do pravega duševnega sodelovanja z dogodki, ki so se prikazovali. Namen igre, prikazati našemu

ljudstvu vso težo kmečkih bojov za pravico v preteklosti, je bil s tem dosežen.

Od treh popoldne naprej so se pa ljudske množice začele zbirati na kolodvoru, kjer je bila pred odhodi vlakov tako stiska, da si se komaj prerili skozi. Vendar so naši vrli železničarji vse lepo uredili, tako da se je ljudstvo brez vsakih večjih neprilik lahko odpeljalo proti svojim domovom, noseč v svojih srcih novega ognja za nadaljnje vztrajno delo na kmečki grudi.

Gospod ban v Slov. goricah

Spreddaj smo objavili kratko poročilo o službenem obisku g. bana dr. Marka Natlačena v severno obmejnih krajih od Slovenjgradca do Maribora. G. ban se je odpeljal v ponedeljek, 1. maja, v Slovenske gorice, kjer je bil deležen v št. Lenartu izredno številnega ter prisrčnega sprejema. Prihod g. bana je oznanilo z zastavami okrašenemu št. Lenartu grmenje topičev ter godba od Sv. Trojice. V št. Lenartu so se zbrali vsi župani in številni občinski odborniki iz okraja ter mnogo slovenskih fantov in članic dekliških krožkov. G. bana je pozdravil g. šentlenarški župan dr. Stupica, za duhovščino g. dekan Gomilek, poslanec špindler in dekleta so mu izročila krasen šopek. G. ban se je zahvalil za sprejem in sprejel več zastopstev iz obmejnih krajev, ki so mu sporočili najnujnejše potrebe krajev obsežnega lenarskega okraja.

Iz št. Lenarta se je odpeljal g. ban v spremstvu poslanca špindlerja in tajnika dr. Kovačiča na ogled nove ceste št. Lenart—Sv. Benedikt.

Nadaljeval je pot k Sv. Juriju v Slov. goricah, proti Mariji Snežni in Čnaureku. Navdušenega sprejema je bil deležen v Gornji Radgoni. Pozdravila sta za občino g. Joža Hraštelj in v imenu župnije g. župnik M. Gaberc. Tudi v Gornji Radgoni je g. ban sprejemal stranke.

Domače novice

Drava mu je bila premrzla in se je vrnil v roke policiji. V gostilni »Pri rož« v Mariboru na Koroški cesti sta se sprla zadnjo nedeljo Konrad Kapun, 27 letni brezposelni pekovski pomočnik od Male Nedelje, in Josip Imenšek, delavec iz Hoč. V prepiru je zabodel Kapun Imenška v vrat. Zabodenege so prepegljali reševalci v bolnišnico, pri Kapunu je dobil stražnik v žepu še odprti nož in mu je napovedal aretacijo. Kapun pa se tudi stražniku ni vdal. Slekli je bliskovito suknič, ki je ostal stražniku v rokah, zbežal proti Dravi in skočil v precej naraslo reko. Preplaval je Dravo nekako do sredine, nato pa se je vrnil nazaj proti levemu bregu dvema stražnikoma v roke.

Huda nesreča kolesarke. Na mostu v Pesnici sta se srečala zadnjo nedeljo tovorni avtomobil in osebni avto trgovskega potnika Ivana Kastnerja iz Zagreba. Takoj za tovornim avtomobilom je pripeljala na kolesu Marjeta Nerat iz Selnice ob Muri. Kolesarka se je v trenutni zmedbi med vozili znašla pred osebnim avtomobilom, kateri jo je podrl in je bila oddana v mariborsko bolnišnico s hudimi poškodbami.

Iz naših društev

Selnica ob Dravi. Naša Čitalnica priredi v soboto, 6. maja, ob 20. in v nedeljo, 7. maja, ob 15 v Slomšekovem domu ljudsko igro »Miklova Zala«. Pridite!

Velenje. Veliko ljudsko igro s petjem v sedmih slikah »Graničarje« priredi Prosvetno društvo v soboto, 6. maja, ob 20. v nedeljo, 7. in 14. maja, ob 15. Igro spremlja godba. Oglejte si jo!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Kmečko bralno društvo vprizori v nedeljo, 7. maja, ob 15 v društvenem domu mogočno zgodovinsko dramo iz prvih mučeniških časov »Quo vadis?« Ponovitev bo v nedeljo, 14. maja.

Krško-Ljubno ob Savinji. Igralci Prosvetnega društva na Ljubnem ob Savinji bodo gostovali v nedeljo, 7. maja, ob 15 v prosvetni dvorani v Krškem s Finžgarjevo dramo »Razvalina življenja«. Iskreno vabljeni domačini in sosedje!

Fantovski odsek Ptuj priredi v nedeljo, 7. maja, v Ptuj ob 15 dosedaj največjo tombolo. 25 tombol in tisoč drugih praktičnih dobitkov. Tombolska karta stane 2 din.

Vse vrste štampiljk

za urade, trgovce, obrtnike in privatnike naročajte v Cirilovih knjigarnah Maribor in Ptuj.

Kmečka trgovina

Gospodarski sporazum

Naši novi notranji ureditvi se posveča vsa pažnja. Toda nič manj važna ni gospodarska ureditev, za katero se pa morajo brigati gospodarski krogi. Izkušnje uče, da noben gospodarski stan ni tako močan, da bi mogel sam kaj gotovega ukreniti ali pa uspešno delovati. Zato je potrebno, da se tudi razni gospodarski stanovi, oziroma organizacije, ki posamezne stanove predstavljajo, dogovorijo in posvetojujejo, kako bi se dalo na gospodarskem polju skupno delovati v korist splošnosti. Brez dvoma bi se s tem olajšalo gospodarskim stanovom življenje in delovanje, ker bi padle ovire, ki onemogočajo danes gospodarstvu večji razmah. Kakor se politiki dogovarjajo za ureditev političnega življenja, tako bi se morali gospodarski ljudje dogovarjati za ureditev našega bodočega gospodarskega življenja. Tak gospodarski sporazum, posebno kar se tiče gospodarstva med posameznimi pokrajinami, bo po uvedbi samouprav bolj potreben kot kdaj poprej, kajti treba bo urediti gospodarsko dopolnjevanje med posameznimi pokrajinami. Nobena pokrajina v državi nima vsega kar rabi in ravno radi tega je gospodarski dogovor v svrhu gospodarskega dopolnjevanja prvenstveno potreben. Z izvajanjem sporazuma bo nastalo mnogo novih gospodarskih problemov, katere bo možno rešiti le, če bo med gospodarskimi ljudmi in stanovni složno naziranje v rešitvi teh vprašanj. Doslej je bilo vse gospodarstvo prepuščeno večinoma zgolj naključju. Z novo notranjo ureditvijo države to ne bo več mogoče. Zato je treba misliti na ureditev gospodarskih vprašanj najprej v vsaki pokrajini posebej in končno med posameznimi pokrajinami. Le na ta način bomo imeli od nove notranje ureditve države tiste koristi, katere pričakujemo. Brez gospodarskega sporazuma bomo pa ostali le na pol poti.

Kako se postopa z našimi jajci v tujini?

Iz Slovenije izvažamo velike množine jajc v Nemčijo in zapadno Evropo. V Nemčiji n. pr. vsako jajce, preden gre v promet, presvetlijo, sortirajo in žigosajo. V najnižji razred D spada jajca, ki tehtajo 50 gramov, v razred C s 55 g, v razred B s 60 g, v razred A s 65 gram. Jajca, ki niso sveža, se izločijo. Za popolnoma sveža se smatrajo ona jajca, katerih prazni prostor je v sredini visok največ 5 mm, ona jajca, v katerih je srednji zračni prostor višji kot 10 mm, pa ne smejo v promet. Na sličen način, kakor v Nemčiji, se postopa z našimi jajci v Švici, Franciji, Belgiji in vseh drugih državah, kamor izvažamo jajca. Iz opisanega je razvidno, kakšni strogi kontroli so podvržena naša jajca na tržiščih po drugih državah. Radi tega moramo paziti, da bomo spravljali v promet res neoporečna jajca, posebno ker se moramo na svetovnih tržiščih boriti z dansko in holandsko konkurenco, ki na kakovost jajc polaga največjo pažnjo.

Gospodarske zanimivosti

Borba za romunski petrolej. Po nemško-romunski trgovski pogodbi, ki je za Nemčijo zelo ugodna, ker je Nemčija s tem postala glavni činitelj romunskega gospodarstva, še ni končana borba za romunski petrolej. Glavni petrolejski vrelci v Romuniji so namreč še vedno v rokah Francozov, Angležev in Holandcev. Možnost izkoriščanja novih petrolejskih vrelcev, do katerih ima Nemčija po novi pogodbi z Romunijo pravico, so prav malenkostne. Nemčiji, ki v primeru vojne rabi okrog 15 milijonov ton petroleja, je onemogočena tudi uporaba mehiškega petroleja, kjer so jo izrinile združene države Severne Amerike in Anglija. Radi tega so Nemci toliko pritiskali na Romunijo, da si zagotove vsaj romunski petrolej, kar so jim pa Angleži in Francozi spet preprečili s tem, ko so posest romunskih petrolejskih vrelcev, ki so v njihovih rokah, zaščitili z jamstvom romunskih mej. Odtod tako velika nervoznost Nemčije in z njo vred Italije.

Podeljevanje semenja. S podeljevanjem semen, cementa itd. od strani oblastev se godi navadno tako, da tisti, ki kaj ima, še dobi, kdor pa nič nima, nič ne dobi. Ni pa to samo pri nas. Isto se godi tudi na Hrvaškem, kjer se je letos podeljeval holandski krumpir za seme, posebno po nekaterih krajih Like. Tamkajšnji prebivalci so se nad takim postopanjem pritožili, ne ve se pa, kakšen bo uspeh pritožbe.

Dotok zlata v Ameriko se je v marcu dvignil od 15 milijonov dolarjev na 75 milijonov dolar-

jev. Zlato spravljajo iz Evrope v Ameriko razni petičniki, predvsem judje, katerim postajajo v raznih evropskih državah tla pod nogami zelo vroča.

Cene goveje živine

Biki. Cene plemenskih bikov na plemenskem sejmu v Pakraški Poljani na Hrvaškem so bile zelo visoke. Prodajalo se je »na čez« ter so se posamezni biki prodajali od 4000 do 8000 din. Semjem je priredila živinorejska selekcijska organizacija v Pakracu. — Biki za klanje so se pa prodajali povprečno 3—4 din kg žive vage.

Voli. Debeli v Mariboru največ 4.50 din kg, v št. Jurju pri Celju 5.50 din, v Ljubljani 5 din. Prav tako je bila cena volom tudi po drugih sejmih. Poldebeli voli so se prodajali 3.50—4.50 din kg žive vage.

Krave, prvovrstne (debele, plemenske) v Mariboru do 4.50 din kg in prav tako po drugih sejmih, izjemno v Kranju, kjer so dosegle 5 din. Krave za klobasarje so pa imele ceno 2.50—4 din kg žive vage.

Telice. Maribor do 5 din kg, v Kranju pa do 5.50 din. Najnižja cena je bila 3.50—4 din kg.

Teleta. Maribor 5—6 din, Ljubljana 6—7 din, Kranj 6.50—7 din kg žive teže.

Svinje in drobnica

Plemenske. Na sejmu v Mariboru ni bistvene razlike od zadnjega poročila. V Litiji so bili mladi pujski, 6 tednov stari, po 150 din glava, v Kranju 7—8 tednov stari 180—220 din.

Pršutarji. Dolenji Logatec 7 din, Ljubljana 7.50 do 8 din, Kranj 7.50 din kg žive vage.

Razgovori z našimi naročniki

Sprejem v gluhozemnico. Z. J. Za zaprosena pojasnila se obrnite na upravo gluhozemnice v Ljubljani.

Pojasnilo glede skrajšanega roka. M. K. B. 69. Vi ste služili polni rok, Vaš prvi in drugi sin tudi polni rok, tretji sin je bil za vojaško službo nesposoben, sedaj služi četrti sin, ki je tudi potrjen za celi rok. Vprašate, ali bi lahko dosegli za četrtega sina skrajšan rok, ker ste Vi in Vaša žena nad 60 let stara. Ker imate na posestvu še petega sina, ki je že 19 let star, ne bi mogli doseči skrajšanega roka za četrtega sina iz golega razloga, ker ste nad 60 let stari in ga potrebujete za obdelavo posestva. Pač pa mu priteče pravica do skrajšanega roka, ker sta prva dva sinova služila polni rok, tretji pa ni izrazil pravice do skrajšanega roka. Prošnjo je vložiti pri pristojnem vojaškem okrožju ter ji priložiti družinsko polo (nekolikovano) ter vojni ispravi prvega in drugega sina.

Majstrovih boric. A. F. Pripravlja se uredba o Majstrovih boric, odnosno ugodnostih, ki bi naj jih dobili. V njej bodo določeni pogoji, pod katerimi bo posameznik priznan za Majstrovega borca. Pravijo, da bo določen kot skrajni datum 24. maj 1919, do katerega je bilo treba vstopiti med borce.

17 letni hlapec se ponesrečil. Odškodnina. T. J. Sp. V. 32. 17 letni hlapec se je pri spravljaju dreves, ki so se potrebovala za stavbo stiskalnice, ponesrečil in zlomil levo nogo. Gospodar ga je pustil le slabo zdraviti, tako da je sedaj hlapec nesposoben za delo, odnosno zaslužek. Vprašate, kakšno odškodnino bi smel fant zahtevati od gospodarja. — Po občem drž. zakonu je dolžan službodajalec v primeru, ako službojemnik oboli (pri čemer med bolezen šteje tudi delanesposobnost radi nezgode), dajati službojemalcu poleg denarnih prejemkov oskrbo in zdravniško zdravljenje ter potrebna zdravila, a le do štirih tednov, ako je trajalo službeno razmerje že pol leta. Ako pa je trajalo službeno razmerje manj kot pol leta, a najmanj 14 dni, pa je dolžan gornje datjave dajati le za dobo 14 dni. Kaj več poškodovani hlapec ne bo mogel zahtevati, razen, ako bi se mu posrečilo dokazati, da je nezgoda, odnosno njegovo poškodbo pripisati krivdi gospodarja. — Ako je gospodar navaden kmetovalec, ki je le v svrhu slučajne potrebe (popravljanja, odnosno postavljanja stiskalnice) dal posekati kak les v svojem gozdu, ni bil obvezan prijaviti hlapca v svrhu zavarovanja pri OUZD, tako da hlapec tudi od slednjega urada ne more ničesar zahtevati.

**PAZITE PRI
BATERIJAH
na znamko
CROATIA**

Debele svinje (špeharji). Dolenji Logatec in Kranj 8 din, Ljubljana domači 8—8.50 din, srem-sli 9—9.50 din kg žive vage.

Drobnica. Ovce 3.25 kg, koze 3.25 din kg, ko-koš 12 din kg, raca 12 din kg, gos 12 din kg žive teže.

Ostali produkti

Cene ostalim življenjskim potrebščinam se od zadnjic niso bistveno spremenile. V porastu je cena krmi, kar je vzrok spomladanska suša. Po trgih in sejmih se prodaja zelo veliko semen. Seme korenja se prodaja po 32 din kg, seme krmne pese 9 din kg, seme detelje pa po 12 din kilogram.

Sejmi

8. maj: Florjanov sejem v Brežicah in Črni; živinski in kramarski v Crensovcih in pri Sv. Nikolaju v Polju; svinjski v Središču — 9. maj: tržni dan s svinjami v Dolnji Lendavi; svinjski v Ormožu; živinski v Ljutomeru, Mariboru in Dravogradu — 10. maj: svinjski v Celju in Trbovljah — 11. maj: tržni dan s svinjami v Tur-nišču — 12. maj: svinjski v Mariboru; živinski in kramarski v Lembergu, na Planini (okraj šmarje pri Jelšah), v Slovenjgradcu in Teharju — 13. maj: svinjski v Brežicah, Celju in Trbovljah.

Ako pa bi se gospodar obrtoma pečal s podira-njem dreves ali postavljanjem stiskalnic, bi bil moral hlapca prijaviti pri OUZD; če ga ni on, se lahko naknadno prijavi hlapec sam ter zahteva, ako je pridobitno nesposoben, primerno rento.

Sprejem v banovinsko vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru. J. D. P. Pouk v tej šoli traja dve leti, v šoli pri Sv. Juriju pa le eno leto, odnosno dve zimi po pet mesecev. V glavnem se v obeh šolah poučujejo isti predmeti, v mariborski nekaj več in v večjem obsegu. V obeh se plačuje po 300 din mesečno za hrano, stanovanje in pouk, štipendistom pa se ta oskrbovalnina zniža do 100 din (pri Sv. Juriju), odnosno 75 din (v Mariboru) po premoženjskih razmerah. O višini štipendije odloča banska uprava, nudijo pa štipendije tudi okrajni kmetijski odbori. Prošnje se vlagajo običajno do 15. avgusta vsakega leta. Priložiti je treba krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, nravstveno spričevalo, izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja, obvezno izjavo staršev ali varuha, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev. Prosilci za štipendijo morajo priložiti tudi davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov.

OUZD ukinil plačilo rente za čas vojaške službe. S. L. Leta 1934 ste se pri delu ponesrečili ter izgubili levi mezinček. Spoznali so Vas za 20% delanesposobnega ter Vam priznali 70 din mesečne rente. To rento ste v redu prejeli, razen skozi 12 mesecev, ko ste zahtevali pri vojakih. Vprašate, ali imate pravico zahtevati izplačilo zaprte rente. — OUZD nikakor ni imel pravice ustaviti Vam izplačevanje rente le iz razloga, ker ste služili pri vojakih, odnosno bili tam oskrbovani. Vprašajte najprej (lahko pismeno) pri OUZD v Ljubljani, zakaj Vam niso 12 mesecev izplačali rente. Dvomimo, da bi imel OUZD kak utemeljen razlog za ukinitev plačila rente, ker ste izgubili mezinček in se torej delanesposobnost ne more odpraviti. Ako Vam je OUZD ukinil izplačevanje rente brez utemeljenega razloga, ga boste morali težiti na izplačilo zaostalih rent in sicer pri sodišču delavskega zavarovanja v Ljubljani.

Doplacila primanjkljaja k renti za leta 1919 do 1935. M. B. V stari Avstriji ste se ponesrečili in Vam je bila priznana renta 60 kron. Od leta

1919 naprej so Vam namesto 1 krone izplačevali 8 din, kar se Vam zdi mnogo premalo. Leta 1935 ste sprejeli izplačano odpravnino. Vprašate, ali lahko zahtevate doplačilo k renti za leta 1919 do 1935. — Žal ne obstoja nikak zakonit predpis, temeljem katerega bi zamogli zahtevati zvišanje, odnosno doplačilo k renti za nazaj, niti predpis, ki bi določal višjo valorizacijo nego 8 din za eno zlato krono.

Bodeča žica in leseni količki ob občinski cesti. M. P. V razdalji 70 cm od občinske ceste, odnosno kolovoza ste potegnili bodečo žico v obrambo svojega travnika in vinograda. Občina zahteva, da bodečo žico odstranite in jo nadomestite z gladko ali pa z lesenimi rantami. — Ob javnih cestah, kamor spada tudi občinski kolovoz, je prepovedano postavljati ali vzdrževati ograje iz bodeče žice blže kakor en meter od zunanje meje cestnega zemljišča, ako so te ograje proti cesti nezavarovane. Radi tega se boste morali naročiti občine ukloniti. — V kolikor ste tik ob občinskem kolovozu zabili lesene količke, da zabranite živini in vozovom prehod na Vaš travnik, pa po zakonu ni prepovedano na svojem svetu zabijati količke, čeprav tik ob javnem potu, kajti na Vašem svetu nimajo vozovi in tuja živina ničesar opraviti brez Vašega dovoljenja. Radi tega Vam količkov ni treba odstraniti.

Telesna poškodba ob priliki kuluka. M. M. U. Poslali ste lani svojo odraslo hčerko, da je opravila kulukarska dela v domači občini. Delo je vodil in nadziral občinski odbornik. Ta je ukazal med drugim kopanje nekega malega hribčka tik občinske ceste. Kulukarji so sicer protestirali, češ, da je delo nevarno, županov namestnik pa je vztrajal pri tem, da se mora odvažati zemlja od dotičnega hribčka. Pri odvažanju se je vsula plast zemlje ter pri tem hudo poškodovala Vašo hčerko. Morala je 50 dni ležati v bolnišnici, katera zahteva sedaj od Vas plačilo bolniškooskrbnih stroškov, ter se vrnila domov z neozdravljivo boleznijo, radi katere bo za vse življenje nesposobna za delo in priklenjena na posteljo. — Podoban primer se doslej še ni zgodil, odnosno ni bil obravnavan. Žal ne obstoja obveza, da bi morali biti kulukarji zavarovani za primer nezgode. Radi tega boste morali zaenkrat bolniškooskrbne stroške za svojo hčerko sami plačati. Nato pa bo rešiti vprašanje, da-li se zamore namestniku župana pripisati v krivdo, da se je pripetila navedena nesreča. Ako jo je res on zakrivil, bo moral plačati vse stroške bolniške oskrbe ter tudi primerno rento. Ako so kulukarji opozarjali na nevarnost dela in je županov namestnik vztrajal pri tem, da kulukarji delo izvrše, ter ni šlo morda za naraven plaz, marveč se je zemlja vsula le, ker se je hribček preveč podkopalo, je po našem mnenju nezgodo zakrivil županov namestnik. Z njim vred pa Vam, odnosno hčerki, odgovarja za vso škodo tudi občina in bi trebalo od obeh skupno zahtevati povračilo.

Sosedova hči prepovedala pešpot. — Zamenjava z drugo potjo. J. V. Vi in Vaši starši uporabljate že dolga leta za v cerkev pa tudi kam drugam pot preko sosedovega zemljišča. Dne 6. aprila je sosedova hči Vašemu sinu prepovedala omenjeno pot; sosed namerava namreč napraviti neko ograjo ter Vam ponuja drugo pot, ki pa je trikrat daljša in razen tega vodi po svetu drugega sosedu. — Ako res že preko 30 let uporabljate brez prošnje in brez sile ter javno pot preko sosedovega zemljišča, Vam je sosed ni upravičen zabraniti, niti niste dolžni, da bi se zadovoljili z drugo potjo, ki je trikrat daljša. Seve pa je radi ljubega miru in prihranitve eventualnih pravnih stroškov pametneje, da popustite, odnosno se poravnate, zlasti, ako Vam sosed oskrbi dovoljenje drugega sosedu, da smete uporabljati pot preko zemljišča tega drugega sosedu. Zadevno pogodbo lahko napravite sami, da bi pa stvar držala, odnosno, da bi Vam pravica ostala za stalno, bi morali doseči vknjižbo zadevne služnostne pravice v Vaš prid na zemljišču drugega sosedu. V svrhu vknjižbe je potrebno le, da je podpis drugega sosedu na omenjeni pogodbi sodno overjen in da seve sosed dovoli omenjeno vknjižbo. Ako zadeve ne boste mogli zlepega urediti in bi svojo pravico radi varovali na najcenejši način, bi bila na mestu tožba radi motenja posesti. Vložiti pa morate tako tožbo najkasneje v 30 dneh od motivte. Zastopstvo po odvetniku ni predpisano in tožbo lahko vložite pri sodišču na zapismnik. — V kolikor Vam sosedu grozi, da Vam bo prepovedala še neko drugo pešpot, katero uporabljate šele od leta 1926, bi bila sosedu upravičena Vam dotično pot prepovedati, ako Vam je ni pogodbeno dovolila, kajti doslej je še niste priposestovali. Okolnost, da drugi ljudje hodijo po dotični poti, Vas še ne

opravičuje, da bi tudi Vi hodili, ker pot očitno ni javna in najbrž tudi ne v prid javnosti pravica hoje priposestovana.

Služnostna pravica pešhoje po njivi, ki je v zakupu. D. R. v P. Že preko 80 let (vštevši Vaše prednike) hodite preko sosedove njive k svojim njivam ter na okrajno cesto brez prošnje, brez sile in javno. V zadnjih letih ima sosednje zemljišče v zakupu zakupnik, ki vso njivo s stezo vred zorje in poseje. Vi ste doslej vzlic temu po stari navadi in pravici hodili preko njive. Letos pa je zakupnik priporal še eno brazdo, posadil krompir in fižol ter postavil kole tako, da je sedaj steza zasuta in zasajena. — Po gornjih navedbah ste si priposestovali služnostno pravico hoje preko sosedove njive. Ako je zakupnik šele pred kratkim izvrševanje omenjene služnostne pravice onemogočil, ga lahko najpozneje v 30 dneh po tej onemogočitvi tožite radi motenja posesti, odnosno izvrševanja Vaše služnostne pravice. Ako pa ste 30 dnevni rok zamudili, je na mestu le še tako zvana konfesorna tožba na priznanje Vaše služnostne pravice in opustitev motenja te pravice. — Ako še ni minulo 30 dni, odkar je zakupnik zasajil kolje, s katerim Vam je povsem onemogočil pot, ste upravičeni dotično kolje izrjaviti in bi v tem primeru lahko mirno čakali, da Vas zakupnik sam toži. Z nadaljnjim izvrševanjem svoje služnostne pravice namreč slednje ne morete izgubiti; pač pa bi jo izgubili, ako je ne bi skozi tri leta izvrševali.

Jamstvo matere za dolg nedoletnega sina. P. J. Nedoletni fant Vam dolguje večjo vsoto denarja, katero bi Vi radi izterjali od njegove matere, ki pa dolga noče plačati in Vas tolaži s tem, da bo sin podedoval po njej posestvo in da bo že potem sam plačal svoj dolg. — Niste nam navedli, iz katerega naslova Vam dolguje navedeni fant omenjeno vsoto. V splošnem starši ne jamčijo za plačilo dolgov svojih otrok, tudi ako so otroci še nedoletni. Le v primeru, ako bi bili za nedoletnega sina kaj plačali ali izvršili kako drugo dajatev, katero bi morala po zakonu izvršiti mati, tedaj bi Vam morala mati dotični potrebiti izdatek povrniti. Natančnejšega odgovora Vam ne moremo dati, ker ne vemo, kakšna

je Vaša terjatev, oziroma kako je dolg fanta nastal.

Pravica banovinskega cestarja do pokojnine — vštete let. S. A. Od leta 1903 delate stalno kot cestar. Sprva ste bili okrajni cestar, ko so bile oživotvorjene samouprave, ste bili sprejeti v oblastno službo, ob nastanku banovine pa v banovinsko. Plačevali ste vedno prispevke v bolniško blagajno in pokojninski sklad, sedaj pa, ko bi radi stopili v pokoj, pravi, da se Vam za odmero pokojnine štejejo samo tista leta, ko ste bili uslužbeni pri banovini, prejšnje pa ne. — Koncem leta 1932 je bil ustanovljen podporni sklad pomožnega osebja v državni službi in ste postali takrat najbrž vlagatelj v ta sklad. Iz tega sklada pa pridobite pravico do osebne podpore, odnosno pokojnine le pod pogojem, če postanete po najmanj desetih letih vlaganja duševno ali telesno nesposoben za službo vobče. Za prvih deset let Vam pritiče 25% osnove za določitev osebne podpore, za vsako nadaljnjo polovico leta pa Vam pripada po 1%. Imate možnost, da vplačate vloge za nazaj, in sicer od 30. maja 1922 naprej. Prejšnja služba pa se Vam pri določitvi podpore iz navedenega sklada ne bo mogla všteti. — Najbrž niste plačevali vlog v kak pokojninski sklad pred letom 1932, ker to ni bilo predpisano. Ako pa ste jih morda res plačali, polizvejte pri upravi dotičnega sklada, ali ste si pridobili kako pravico do podpore iz dotičnega sklada. Vsekakor pa je podporni sklad pomožnega osebja v državni službi povsem samostojen in Vam ne more priznati vplačil v kak drug pokojninski sklad.

Izučenje za šoferja. J. M. iz B. Za izučenje za šoferja ni predpisana gotova starost, pač pa mora biti šofer najmanj 18 let star, preden more dobiti šofersko izkaznico, odnosno dovoljenje za šofiranje kakega motornega vozila. Šofiranja se lahko izučijo v kaki šoferski šoli ali pa pri kakem privatniku, ki je sposoben ga pripraviti za izpit. Prošnjo za pripustitev je vložiti pri pristojnem okrajnem načelstvu, ako pa biva prosilec v mestu, pri predstojništvu mestne policije. Prošnjo je priložiti poleg rojstnega lista tudi domovinski list, npravnstveno ter zdravniško spričevalo.

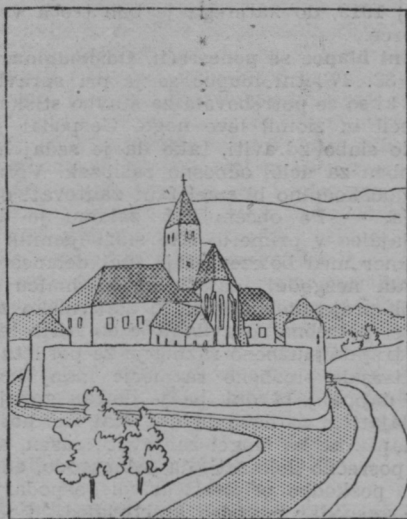
Našim malčkom

(Nadaljevanje)

V stiškem samostanu

V prijaznem kotičku, v zatišju med dvema vrstama lepih gričev, stoji slavniti sti-

ški samostan. V nekdanjih časih je bil med najbogatejšimi samostani v slovenskih deželah, saj so bili njegovi dobrotni-

ki papeži, cesarji, kralji, vojvode, grofi in drugi imenitniki. Poslopje je bilo nekdanj zavarovano z visokim obzidjem in štrlečimi stolpi, zakaj takrat je bilo varno le to, kar je bilo sovražnikov roki nedosegljivo, kar je branil zid in ostri meč.

Nekega večera so samostanski hlapeci našli v bližini samostana starega cigana. Hlapec Andrej, ki je prej služil na gradu Kozjaku, ga je hitro spoznal, da je tisti, ki je ugrabil Jurija. Zato so Samola peljali pred opata, da bi tam kaj več povedal o usodi Kozjakovega sina. Opat Ulrik je začel cigana strogo izpraševati, ali je res on odpeljal Jurija. Samol je videl, da so ga spoznali, zato je zločin priznal, prosil je pa, naj pokličejo meniha Marka Kozjaka.

(Dalje prihodnjic)

VSE GRE — VI PA NE GRESTE?

Kam? Berite! Prilika zamujena — ne vrne se nobena!

Važno opozorilo vsem, ki se zanimajo za priljubljeno, binkošno romanje k M. B. na Trsat, tam, kjer barčica po morju plava, kjer oljka zeleni in rožmarin dehti, združeno z veselimi izletom z ladjo po morju v prelepo Malinsko na otoku Krku, vsem, ki žele ob tej priliki tudi v Italijo na Reko in v čudovito Opatijo: prijave po znižani ceni sprejemamo (tudi za izlet v Italijo) le še do 10. maja. Priglasilo se je do 27. aprila nad 600 romarjev. Če bodo vsi vsaj do 10. maja plačali izkaznice (50 din), je znižana cena zagotovljena in bo treba doplačati samo še 60 din in ne 80 din, kakor je bilo prvotno določeno. Tudi za izlet v Italijo je določena olajšava, če pojde vsaj 300 romarjev čez mejo, in sicer bo znašalo doplačilo samo 40 din za osebo. Podatke in tri slike pa mora vsakdo poslati do 10. maja. Tako poceni še ni bilo nobeno dosedanje romanje. Pa tudi toliko prijetnosti in zanimivosti niso romarji še nikoli doživeli. Podrobna navodila so preobširna, da bi jih tu objavili, zato naj vsakdo takoj sporoči svoj naslov po dopisnici romarskemu vodstvu »Po božjem svetu« v Ljubljani, Sv. Petra nasip 17, da mu pošlje brezplačno navodila, da bo mogel pravočasno vsem obveznostim zadostiti. Prilika zamujena, ne vrne se nobena! 823

MALA OZNANILA**SLUŽBE:**

Fanta, pridnega in poštenega, za pastirja in druga lahka dela sprejme takoj Albin Wesjak, Pragersko. 813

Sprejemem takoj pridnega hlapca za kmetijo. Mlakar Ivan, Šentvid-Grobelno. 824

Krojači! Dobrim, zanesljivim krojačem da na dom trajno delo proti dobremu plačilu Stermečki, Celje. 794

Kuharica srednjih let, samska, s prvovrstnimi spričevali in priporočili, se sprejme v stalno in dobro službo. Arbeiter, Maribor, Dravska 5. 832

Pastirja, šole prostega, sprejme Pak Jakob, Gačnik, Pesnica. 828

Pekovski vajenec se takoj sprejme. Pekarna Taborska ulica 16. 836

Kot rejenko in postrežbo išče odlična družina inteligentno, ubogljivo mladenko. Ponudbe na: Murmajer, Maribor, Gajevo. 831

Vsaki osebi — družini nudimo doma stalni dober zaslužek — eksistenco. Pišite: »ANOS« Maribor. 383

POSESTVA:

Prodajam posestvo ali menjam. 1 km od Zreč. Lep razgled na železniško postajo. Naslov se izve v upravi. 814

Proda se stanovanjska hiša z lepo njivo tik bano-vinske ceste. Dogoše 102 pri Mariboru. 826

Prodajam kmečki mlin na Dravi s stanovanjsko hišo, hlevom, njivami in travnikom. Malečnik št. 6, Sv. Peter pri Mariboru. 834

Kmečki mlin z dvema tečajema, beli in zmesni, na stalni vodi, dve sobi, kuhinja in vrt. Pol ure od župne cerkve Jurklošter. Proda se radi družinskih razmer. Cena 8500 din. Oglasiti se je pri organizmu v Jurkloštru. 840

Posestvo 5 oralov s hišo in gospodarskim poslop-jem, lep sadonosnik, pol ure od cerkve, proda Ignac Kračun, Sv. Tomaž pri Ormožu. 841

Oglas. Občina Ljutomer bo dne 26. maja 1939 ob 10. uri predpoludne dražbenim potom prodala prtično hišo z vrtom ob banovinski cesti v Ljutomeru ter viničarijo z gospodarskim poslop-jem in prešo ter vinogradom, sadonosnikom, njivo in gozdovi v Desnjaku. Opis imetja in dražbeni pogoji so razvidni pri občini Ljutomer. — Občina Ljutomer. 830

RAZNO:

Radi elektrifikacije prodajam več bencinskih saug, gas- in Düsel-motorjev od 2—25 ks, mlatilnico, ciklarko, valene za mletje zrnja, vrtni težki stroj, motorni kolo NSU 100 ccm od 1000 din naprej. Š. Škrbinšek, Sp. Hajdina, p. Ptuj. 827

*Lepota se vedno
znova občuduje!*

Za nežno kožo

**ELIDA
MILA**

Za žene, ki imajo rade
naravni vonj pri milu:
ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG

Vsi govore, da najbolje kupijo v manufakturi Grajske starinarne, Maribor, Vetrinjska 10. 839

Za 10.000 din je proti nezgodi zavarovan vsak, kdor kupi kolo v trgovini Metoda Senčar, Štrigova. Na zalogi kolesa najboljših znamk, Waffner-Steier, Styria, Puch, Viktoria, Vesta, Wanderer, Diamant itd. Nova kolesa že od 490 din naprej. Proti dobremu jamstvu tudi na majhne mesečne obroke. Stara kolesa vzamem v račun. 835

Škropilnice za vinograde Jessernigg kakor tudi vse posamezne dele za te škropilnice, bambusove cevi, škropilnice za sadje, žveplalnike in drugo železnino dobite po jako zmernih cenah v trgovini železnine Alfonz Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. 838

Vabilo k rednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnice na Muti, r. z. z. n. z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 14. maja 1939, ob 9. uri dopoldne v pisarni zadruge na Muti z običajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi Načelstvo. 825

Izjava. Podpisana Neža Primcl, posestnica na Sp. Bregu pri Ptuj h. št. 73, obžalujem žaljivke, s katerimi sem žalila g. Martina Kosenburger, pos. na Sp. Bregu pri Ptuj, ter se mu zahvaljujem za odstop od obtožbe. Sp. Breg pri Ptuj, dne 19. aprila 1939. Primcl Neža s. r. 829

Cvirnato blago za moške
in ženske že od 5 din naprej se dobi pri I. Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15. 676

**Najlepše in najnovejše
vzorke za ročna dela,**

kakor kuhinjske prtiče, namizne prte, posteljno perilo itd., vam predtismemo na platno v prodajalni **TISKARNE SV. CIRILA, PTUJ, Slovenski trg 7**

VELIKO IZBIRO

moških in fantovskih klobukov ter raznih športnih čepic v najnovejših oblikah Vam nudi po zelo nizki ceni klobučarna

BOGATAJ & JANC,
MARIBOR, Gosposka ulica 3. 833

Vulkan-kose, najboljše kakovosti, v vseh dolžinah, za letošnjo koso dobite v trgovini železnine Alfonz Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. Vsaka kosa je jamčeno dobra. 837

VIOLINE 1RED. HARMONIKE OD: DIN: 65-
GITARE OD: DIN: 59-
OD: DIN: 128-
BREZPLAČEN POUK V IGRANJU
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
MEINEL & HEROLD TR. TPORNIC GLASBIL
MARIBOR št. 106

ZA BIRMANCE, BIRMANKE

velika izbira gotovih oblek kakor tudi v raznem volnenem in svilenem blagu po metru po zelo ugodnih cenah v manufakturni trgovini

J. Preac, Maribor, Glavni trg 13.
Zaloga »ABOZA« oblek.

1.000 din plačam

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani: kurjih oces, bradavic, trde kože, bul, ozeblin itd.

Že pred petimi leti sem z Vašim »Radio Balzomom« odstranil 20 let staro kurje oko, za kar se Vam zahvaljujem.

Knez Martin, čevljar, Razbor, Slovenjgradec.

Preko 300 takih priznanj priča, da je »Radio Balzam« najboljše sredstvo tu- in inozemstva. Je tudi najcenejše, ker se ne suši in traja leta. Vsak, kdor enkrat poskusi, je tako zadovoljen, da priporoča svojim znancem. Zato zahtevajte v svojem interesu povsod samo »Radio Balzam« Cotič. Ne potrebujete danes, prosim, shranite moj naslov, ne bo Vam žal. Ako bi se pri Vas ne dobil, prosim, obrnite se na spodaj podpisano tovarno, ki Vam pošlje to pošteno in s 1000 din zajamčeno dobro sredstvo po 10 din lončič (denar naprej) ali na povzetje za 18 din en lončič, dve lončiča 28 din, trije 38 din — pristojo poštnine.

Tvornica »Radio Balzam« Cotič,
Ljubljana VII., Kamniška ulica 10 a.
Odobreno S. br. 6302 od 19. 4. 1937. — Zak. za-
ščit. 9631. 822

Januš Golec:

Tomičev „špih“ in Žebjarjev „ror“

Slika iz prevratne dobe

(Konec)

Nenaden konec špihove baharije

Po beleženem vzorcu je zabaval špih rora do »Cigajnerja« na Mestinju, kjer je moral plačati žebjar napitnino za prevoz v gulažu in litru vina.

Konje s težkim vozom sta pustila ob kraju ceste in stopila pri »Cigajnerju«, kateri je imel pripravljen gulaž radi dobro biskanega sejma v Lembergu.

Po temeljitem zajtrku v mesu ter vinu je potegnil špih ponovno za nit poduka za bodočnost, prisilil je na odhod se odpravljajočega sorojaka še na en liter v kompaniji in brlantal:

»Ti si ubogi rorski vrag. Ali si me na celi dolgi vožnji enkrat vprašal: Za koga vozim jabolka? Nisi me, ker si brezbrizni ror, ki pozna samo črni žebelj in ničesar drugega! Tukaj pri »Ciganu« ti povem, da že vozim štirinajst dni jabolka iz naših spodnjih krajev v Poljčane. Celi vagoni jabolk gredo v Holandijo. In kdo je kupil sadje od naših ljudi in ga drago plačal? Šmajdek Anza, česar tudi ti ne znaš, ker si navaden ror. Šmajdek iz Zakota je bil po starih nemanih taka smet, kakor ti in jaz. Fant se je podal iz Zakota v svet. Prešel je mnogo več dežel, kakor jih je premogel avstrijski cesar. Ustavil se je v Holandiji. Danes je bogat trgovec, kateri se mudi po vojni nekaj mesecev med nami. Danes me čaka v Poljčanah, kjer bom naložil ta-le zadnji voz na vagon in me bo izplačal v debelem denarju. Takle izvozni »kšeft« bi bil zate, ki si se tudi dovolj potepal po svetu. Kaj pripovedujem gluhonememu o muziki in slepcu o farbah! Ror si moral po svetu na cesarjevo povelje, ror si se vrnil in ror boš ostal, dokler te ne bo grobar zasul z lopato.«

Med podajanjem smernic za ničevno žebjarjevo bodočnost je opsovani plačal dogovorjeno napitnino in hotel na sejem, ko je pozval že na opotek pijani špih še tretji liter.

Ker se žebjar nikakor ni mogel rešiti surove pijandure, je še prisedel, dokler se ni pomiril Tomič pri pogledu na tretji liter.

Za žebjarja je bil skrajni čas, da ujame vsaj opoldanski del sejma. Hitro se je dvignil od mize, zagrabil nahrbtnik in že je bil med vrati z glasno zahvalo vozniku: »Hvala lepa, špih, za voz in za zabavo, pa še drugič prosim!«

Kakor hitro se je dotaknila Tomiča beseda »špih«, je zavalovila kri po njegovem orjaškem telesu in mu bušila z vso silo v glavo. Stisnil je pesti, odrinil mizo, da se je prekucnila s pijačo vred. Hotel se je zagnati z vso bikovsko močjo za odhajajočim nehvaležnežem, a je padel, udaril z glavo ob hrastov ozki prag in ni več vstal.

Ciganova zidana pritlična hiša se je stresla do temeljev, ko je omahnil po tleh zaradi spotika in trenutne razljutenosti Tomičev špih in je obležal na mestu, dokler ga niso odpeljali v mrtvašnico.

Iz »rora« — bogataš

Tako je zaključil baharijo na tem ljubem svetu v par trenutkih Tomičev špih, kateri je bil pri gulažu in pri tretjem litru še najmočnejši in zadosti bogat.

Žebjarju ni preostalo pri pogledu na mrtvega voznika drugega, da je opustil leंबरški sejem, prijel za vajeti Tomičevih konj in peljal jabolka v Poljčane.

Na postaji je povedal težko čakajočemu Holandcu po pravici, kaj je prestal med vožnjo iz ust Tomiča in kako je končal širokoustnež, ker je preveč pil in se je razljutil do pobesnelosti radi samo enega »špiha«, medtem ko je bil zmetal ubogi žebjarški pari

na stotine najbolj črnih roričev in za vso bodočnost beraških rorov.

Sorojak iz Holandije je sledil pazljivo odkritosrčni izpovedi, se je smejal in povabil žebjarskega nemaniča s seboj v inozemstvo, kjer bo dobil pod njegovim vodstvom dovolj prilike, da se privadi kaj bolj dobičkanosnemu, nego je ročno žebjarstvo pod kapom na pol porušene kočure.

Na opisani način in radi slučajne nenadne smrti zmerjača je prišel brihtni Žebjarjev ror v Holandijo, od koder je obiskal po dvajsetih letih lani narodni tabor v Št. Petru pod Sv. gorami kot bogataš z lastno sadno trgovino.

*

Povojna doba je čas najbolj naglih in neverjetnih skokov. Začela sta jo za spodnje kraje Tomičev špih in Žebjarjev ror. Prvi je moral radi preširokoustne baharije na mah v krtovo kraljestvo; ror pa se je odpeljal v bogastvo od mrtvega špiha tjakaj, kamor bi mu ne bil Tomič nikoli prisodil.

*

Januš Golec:

Spominski zaušnici**Zastrupljenje starega sadonosnika**

Po spodnjih obsojstelskih krajih je imela pred 50 leti malodane vsaka večja domačija svojo sadno sušilnico s preprostimi, iz srabotja spletenimi lesami. Kakor hitro so začeli obnavljati stare sadonosnike s čisto na nov način sajenim ter negovanim sadnim drevjem, so zginile tekom par let vse v starih časih tolikanj čislane sušilnice.

Na moji rojstni domačiji v Polju ob Sotli je bila zidana sušilnica pod svinjaki in ob robu starega ter z debelimi jablanami, hruškami in slivami zasajenega sadonosnika.

Moj rajni oče je podrl pred obnovo sadonosnika sigurno nad stoletno sušilnico. Na njeno mesto je pozidal klet in ob njej je vzdal velik bakren kotel za kuhanje žganja. Na to novo zgradbo so pritrdili po tedanjih predpisih tablo z napisom: »Žganjarna«.

Na jesen, ko je bila žganjarna s kletjo pripravljena, je nakupil oče med svojimi sorojaki po Hrvaškem Zagorju zelo velike količine tedaj cenih sliv. Slivov sad so naphali v visoke sode, skrbno zaprli posode ter prepustili slive vretju do januarja.

Ta mesec sta prišla k nam iz Deseniča očetov bratranec Joža in njegov sin Pavla. Možakarja sta razumela žganjekuho in sta se je lotila v novi žganjarni. Kuhanje je trajalo celo zimo do spomladi.

Čisto prekuhane slivove drože sta nosila Hrvata iz kotla zadaj za žganjarno in sta jih vlivala ter metala na en kup, da bi jih zvozili hlapci na spomlad kam v kako jamo, kjer bi koščičje ne bilo v napotje.

Hrvaške slive so bile prekuhane v žganje, spomlad se je prismebljala v spodnje kraje, vse je ozelenelo, samo naš stari sadonosnik ni odgnal in je strašil s suhimi vejami daleč po okolici.

V posvet poklicani sadni strokovnjaki so obsojili enoglasno kuharja žgane pijače, da sta ona zakrivila smrt nad stoletnih jablan, hrušk in sliv, ker sta odmetavala vrele drože za žganjarno in od tam se je razlivala brozga počasi po sadovnjaku in zastrupila drevje.

Slive iz bratske Hrvaške so prisilile očeta, da je pustil izkopati sadne starine in pripraviti sadonosnik za čisto nov nasad, kakor ga je imel že marsikateri.

Podiranje starih orjakov je šlo počasi od rok. Šele enkrat na jesen so bile zagrebene stare jame in izkopane nove. Nove so premrzile dobro preko zime in na spomlad je pripeljal oče mlada sadna drevesa nekod iz Bizelskega.

(Konec prihodnjic)

Nov redilni prašek za prašiče

Vsak kmetovalec si z Redinom hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštšina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvostne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov stane 20 din. Poštšina povzete za 1 ali 2 steklenici 16 din.

Za boljše izrabljanje poštine priporočamo, da naroči eden za več sosedov skupaj. 106

Prašek za pitanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedi in telet. Veliki zavitek stane 10 din. Poštšina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitev 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek stane 10 din. Poštšina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitev naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar, 1 zavitek stane 10 din. Poštšina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitev naprej 12 din.

Pravi Redin, Govedin, Mlekin, Konjin ter Mostin se dobi samo v zavitkih z gornjimi slikami in ga prodaja samo

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekliči, Poelano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50.— Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravnika prijave, doplača še Din 5.—, — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

RAZNO:

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri D. M. na Jezeru v Prevaljah, ki se bo vršil v nedeljo, dne 14. maja 1939, ob 3. uri popoldne v zadrugi pisarni v Farni vasi s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in računskega pregledovalca. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1938. 5. Volitev štirih članov načelstva in računskega pregledovalca. 5. Slučajnosti. Opomba. Ako bi ob določenem času ne bilo navzočih zadostno število združnikov, se bo vršil pol ure pozneje občni zbor na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki je v smislu pravil sklepčen brez ozira na število navzočih članov. — Načelstvo. 819

Tamburaški instrumenti, dobro ohranjeni, se prodajo. Vprašati pri hišniku Pošta I. Maribor. 817

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 329

Semenski krompir, kresnik, lep in zdrav, še vedno dobite poceni pri Ivan Cafuta, Sv. Marjeta, p. Rače. 815

Klobuke vseh vrst, barve in kvalitete, vsi doma izdelani ter proti dežju impregnirani, dobite najceneje pri Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. Popravila od 10—25 din se sprejemajo. 818

Cepljeno trsje prodaja Turin, Modraže, Studenice Pri Poljčanah. 515

POMLAD! — LETO! — OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, pristnobarvni, brez napak, in sicer: Paket serija »T« z vsebino 4 m volnenega blaga za ženske obleke v najmodernejših vzorcih za ceno »T/1« 100 din, »T/2« 130 din; pri naročilu prosim navedite barvo. Paket serija »H« vsebina 18—21 m oxfordov, cefirjev, touringov in frenžef za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih paket 136 din. Paket serija »M« vsebina 16 do 20 m pralnega blaga za ženske obleke in dečle, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa, cvrncajga in polsile za bluže in obleke v izbrano lepi sestavi, paket 130 din. Pakete »H« in »M« razpošiljam tudi mešano vsakega polovico. Paket serija »Z« vsebina 3—3.20 m dobrega štofa za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer »Z-1« 130 din, »Z-2« 160 din, »Z-3« 200 din, »Z-4« 250 din, »Z-5« 300 din. Vsa podloga za moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din. Vsak paket poštne prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust! Neprimerno vzamemo nazaj in zamenjamo. Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago! Prepričajte se tudi Vi in pišite takoj **Razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg.** Oglejte si povečano zalogo in ugodne cene!

Za mesec maj

vam nudimo sledeče kipe:

Srce Marijino: velikost 20 cm 44 din, 25 cm 50 din, 30 cm 50 din, 35 cm 94 din, 37 cm 102 din, 50 cm 172 din, 60 cm 300 dinarjev.

Marija Brezmadežna: velikost 12 cm 8 dinarjev, 15 cm 12 din, 21 cm 30 din, 25 cm 56 din, 30 cm 62 in 70 din, 42 cm 70 din, 42 cm 150 din, 60 cm 300 din.

Lurška Marija: velikost 16 cm 12 din, 20 cm 40 din, 25 cm 50 din, 37 cm 102 din, 50 cm 160 din.

Marija z Jezusom: velikost 35 cm 70 din.

Pri naročilu napišite velikost in ceno!

Priporočamo se za naročila!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

Posteljne odeje, močno prešite (domač izdelek), z belo vato, od 70 din naprej, **zglavniki** od 30 din naprej, **tuhne**, izgotovljene posteljne perilo (kapne od 68 din naprej), **ručnice**, **rice**, **madrace**, posteljno platno, **inleti**, **klote** in **svilo** za odeje, **zaves**, **perje** in **puh** po najnižjih cenah. **ANA STUHEC**, specialna trgovina in izdelovanje posteljnih odej, Maribor, Stalna ulica 5. 524

Ure foto-aparati harmonike
Kolesa torbice kovčke
nabirtnike porcelan
steklo

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HISA V JUGOSLAVIJI!

STALNO

Stenmecki
CELJE 24

CENIK ZASTONJ

Prodajam lepega, mladega, licenciranega bika marjadvorske pasme. J. Cilenšek, Zg. Sv. Kungota. 820

PRI SV. LENARTU (SLOV. GORICE)

kupujejo starši, botri in botrice: za birmanke svilo v raznih barvah po 10, 14 in 20 din meter, bele nogavice, šopke, vence, belo platno, čipke itd. — Za birmance: razne štofe po 28, 40 in 50 din meter in prima kamgarn 63 din meter. Klobuki, srajce, kravate, nogavice itd. — Pri tej priliki priporočam tudi zelo ugoden nakup ostale manufakture. Cene izredno nizke! Prepričajte se!

Se priporoča

ANTON HRASELJ

trgovec

Sv. Lenart, Slovenske gorice

821

Prodajamo sadike vsako nedeljo v Trnovski vasi, vsak petek pa v trsnici v Ptuj. Imamo še na razpolago nekaj sadnega drevja, sadne divjake, vinsko trsje in pritlične vrtnice. Se priporoča trsnica in drevesnica Čeh, Trnovska vas, Sv. Bolfank v Slov. goricih, Ptuj. 263

Zidajte poceni! Nosilce, betonsko železo, ograje, cevi, vsakovrstno okovje dobite zelo poceni, rabljeno, ali vendar dobro ohranjeno pri trdniki Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14 in v podružnici vogal Ptujске in Tržaške ceste. 597

TRGOVCEM! Vsakovrstni papir, vrečice po engrós cenah, glavna zaloga krep-papirja. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj. 517

Kmetice! Bučno in drugo seme zamenjate najbolje v tovarni olja, Maribor, Taborska 7, pri dravskem mostu. Dobite poceni bučne otrobe in pr. 785

Mostin za napravljajanje izvrstne domače pijače. Stklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 581

Cepljene trte, korenjake in pritlična sadna drevesca kupite najceneje pri: Ivan Gradišnik, Šmarjeta, pošta Celje. 192

DENAR

Okraj Dravograd! Mežiška dolina! Nove hranilne vloge vsak čas izplačljive — sprejema in obrestuje do 5% ter daje kratkoročna posojila Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah. 514

Hranilnica Dravske banovine Maribor

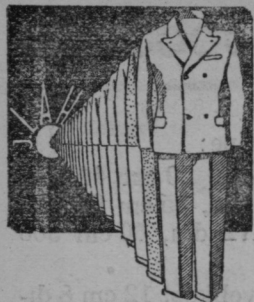
Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarnostroke spadajoče posle točno in kulantno.

Klobuki,

obleke,
perilo,
čevlji
i.t.d.i.t.d.

velika izbira in naj-
ugodnejše v konfekciji

Jakob Lah, Maribor, Gl. trg 2

Albumi, spominske knjige

v veliki izbiri in po ugodnih cenah
v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

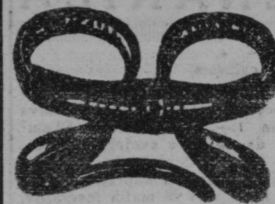
Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami na naslov: »Novice o srečkah«, Maribor, Cankarjeva ulica 14. Priložite tri znamke po din 1.50! 816

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,
3% obveznice, bone, delnice itd., valute
(tuji denar) vseh držav — kupimo takoj
in plačamo najbolje 812

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk drž. razredne loterije

Kdor oglašuje — napreduje!

Ustanovljena leta 1904.

Točna in solidna
postrežba.

Kilne pase

trebušne obveze proti
visečim trebuhom, po-
tujočim ledvicam in znižanju želodca. Gumijeve
nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge
in roke, korzete, bergle, podloge za ploske no-
ge, suspenzorije in vse aparate proti telesnim
poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po ze-
lo nizkih cenah.

Fr. Podgorška naslednik:

Fran Bela, bandažist, Maribor, Slovenska ul. 7
Pismena naročila se izvršujejo točno ter po-
šiljajo po povzetju. 663

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Izplačuje točno vse vloge stare in nove.

Dovoljuje posojila in trgovske kredite.

VSAK PREVDAREN SLOVENSKI GOSPODAR ZAVARUJE

SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.